

ISSUE #051 • MONSEY: Candle Lighting - 6:15 • Shabbos Ends - 7:44 (72 min past shkiah) • October 5, 2019 • 6 Tishrei, 5780 • BS"D

התורה רם

DIVREI TORAH PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

PARSHAS VAYELECH

SHABBOS SHUVA

AREIVIM • ANFEI EREZ • MIZMOR L'DOVID • PENINIM ON THE TORAH

KINDER TORAH • PARSHA PSHETEL • RAV BRAZIL

ENGLISH
DIVREI TORAH

G'mar Chasima Tova!

MAY YOU BE INSCRIBED IN THE BOOK OF LIFE

▶ THE RAMAPOST TEAM ◀

G'mar Chasima Tova!

MAY YOU BE INSCRIBED IN THE BOOK OF LIFE

▷ THE RAMAPOST TEAM ◁

Alexis Rajal Dani Linn Sarah Frady Nikki

To sponsor or dedicate this publication, please call the Areivim office: 845-371-2760 or email info@areivim.com

Areivim

LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word
"EMERGENCY"

845-371-2760

| INFO@AREIVIM.COM

| WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

The Torah is referred to as Toras Moshe, Moshe Rabbeinu's Torah. The simple explanation for this is that Moshe Rabbeinu was Moseir Nefesh, dedicated his life to the Torah, and as a result, it is forever connected with him. I would like to expand on this thought.

The Novi Yishaya refers to the Mabul as Mei Noach, Noach's waters. Why does Noach "own" the Mabul? It was a catastrophe which he, more than anyone, was distanced from as he and his family were the only ones found worthy of being saved. The Medrash explains that Noach was able to Daven and save the world. Since he did not, he is considered responsible (to a degree) for the Mabul.

Similarly, when Moshe Rabbeinu Davened to Hashem to not destroy Klal Yisroel because of the Aveiro of the Eigel, he told Hashem that people will call it "my Eigel". "I will own their Aveiro", he said.

The lesson of these three Pesukim/Medroschim is that people own what they take care of as well as what they should have taken care of but didn't. Moshe Rabbeinu did what he could to ensure that Klal Yisroel received and followed the Torah. Noach, on the other hand, did not do what he could.

So many people consider negative events as "not my problem" simply because they did not cause them and may not have contributed at all to them. Nevertheless, in Shomaim, these people will "own" the problem if they did not do whatever they were able to do to avoid the disaster. Hashem looks at our level of responsibility with our children and friends, anyone and anything, that we are in contact with and can help, and He will hold us responsible. Thankfully, Hashem also gives us ownership of all the good that we have placed effort into.

Is it Possible to Have Too Much Emotion During the Yomim Noroim?

By Rabbi Shmuel Gluck

Someone sent me a link to a Motzai Shabbos Selichos Davening or, as it looked to me, a Selichos event. Many people enjoy those Tefillos and consider them to be emotional experiences which increase their love for Davening and for Hashem. While such Minyonim are certainly uplifting, I am not a big supporter of them except as one's initial interaction with a Frum lifestyle or for those returning to Yiddishkeit after years of rebellion.

My bias results from many conversations I have had with dozens of my friends who have attended these events. I see my friends before and after and I am not finding in them the change they speak of. (Of course, one can never make that statement with certainty and most people do gain a certain amount from those Tefillos. My views are more of a generalization provided with the hope of finding a more effective approach). Instead, to me it seems from the videos that attendees found an entertaining experience inconsistent with the launching of Teshuva and self-reflection required during this time of the year. While the next Motzai Shabbos Selichos is an entire year away, this topic is relevant for all of the Yomim Noroim Tefillos.

Before I begin sharing my thoughts, I would like to offer a disclaimer. Different people should have different approaches towards Avodas Hashem. Some people are, by nature, more emotional and should cultivate those emotions through songs when serving Hashem. Others are more methodical and thought-out, and that is how they should serve Hashem.

Nevertheless, we must acknowledge that it is easy to utilize enhanced emotion and use it to perform a self-serving action. Conversely, those void of emotion can do significant damage to themselves and those around them as they serve Hashem like a guided missile, ignoring everything besides the single task which stands before them.

Whatever approach a person chooses, their external behaviors should

project their internal thoughts and aspirations. If they don't, or if there are no internal thoughts, then what is taking place around the person is, to a large degree, meaningless.

The internal/external relationship is similar to the relationship between Hod and Hodor. Hod is internal beauty, whereas Hodor is external. A warm, uplifting Davening may be Hodor, beautiful to participate in, but if it does not follow the dictates of Halacha, it has no Hod. Hodor without Hod is a beautiful person with terrible character. It does not take long to realize that it is best to stay away from such a person.

"Whatever approach a person chooses, their external behaviors should project their internal thoughts and aspirations."

How do people know if they are utilizing their emotion for their Avodas Hashem or simply enjoying the experience in a vacuum? That is a very tough question and each person must "know" themselves. That is because the answer is not all-or-nothing. The question should be used, and repeated to oneself, so that it can serve as a guide for people to stay mindful to the challenge of not giving free reign to their emotions when they are supporting their mission of serving Hashem.

Here are a few guiding points to help determine if the emotion that we are experiencing is merely external or, as we hope, seeds of eternal beauty.

1) Everyone enjoys feeling good about themselves. When we achieve that feeling, we often become content and want to savor the moment and stop right there. **Yet, feeling good is not a part of the goal. Its purpose is to confirm that what the person is doing is on the right track.** When thought "stops" at that first stage, instead of the emotion facilitating growth, it actually hijacks it.

Of course, people must keep in mind that feeling good is only a sign of being on track for those people who have not completely corrupted their inner guide.

LAYOUT BY RAMAPOST.COM

PARSHAS VAYELECH 5780

Some people have lost the ability to feel good when doing what they are supposed to do. For them, feeling good may be a sign that, on the contrary, they are doing something which is self-serving.

2) It is difficult to know if the emotion has hijacked what should have become an uplifting experience. One way to gauge if this is what is happening is by asking oneself, "How did I act during the next 24 hours?" Sometimes, people feel a "high" from an uplifting experience but it often does not translate to a new momentum, a different rhythm, even for 24 hours. In such cases, it is fair to assume that the person stopped growing once he felt good. Alternatively, the good feeling may have never been legitimate, no different than the feelings that people have when they see a beautiful sunset. Unless effort is made to connect the sunset with Hashem's glory and kindness, it is not a spiritual thought even if it feels like one.

3) Is it consistent with the message of the day? I find a dancing concert on Selichos night to be combining conflicting emotions. While Simcha always has a role in Avodas Hashem, I do not believe that it is meant to be the emotion in the forefront of people's minds during that night. If one's emotions are not customized, they may not be emotions that are supporting their Avodas Hashem.

4) Is the emotion costing me in other, possibly more important, areas of Avodas Hashem? The first year that a group of my friends went to the Carlebach Selichos, I asked each of them if they made it to Shacharis the next morning. Most looked at me in disbelief since they had only returned home at 5:00am. From a Halachic perspective, real Rotzon Hashem would be (if one had to choose) to miss Selichos and not Shacharis. People should confirm if the emotional "pull" that they are feeling is what they should be doing at that time or if it is actually getting in the way of their true goal.

So, when is emotion a tool towards Avodas Hashem? When is a stirring Baal Tefilla a partner in a successful Yomim Noroim? Simcha, when being used to enhance

Avodas Hashem, must always be infused with humility, creating a greater desire to understand, serve, and follow Hashem's Midos. Many people will respond to this by saying that they are aware of this point. Often, they are not.

Humility is not achieved because of an urge to serve Hashem. It must be followed by serving Hashem. When a person fails consistently he may be B'simcha, but not with Hashem. However, the humility does not stop with this knowledge and a desire at that moment for heightened emotion.

Humility requires people to serve Hashem and to do so with all the details that Hashem wants, with little (but a little is still necessary) individual expression. People should not decide what makes them emotionally connected and then find a way to serve Hashem in that manner. They must learn what Hashem wants (which, as frustrating as it may sound, means learning Halacha) and then finding emotion and Simcha by doing those specific tasks. People stay up all night because they love concerts. Attaching a concert to Selichos is a double win but, for many people, it is all about the excitement of the people, singers, and being videoed, etc.

Therefore, people who find it important should find a Minyon with beautiful Nusoch and singing. But, they should also consider whether people talk in Shul, whether the Davening will stretch out too much for them, and whether there is also an emphasis on silent reflection.

Many people have a difficult time being serious. Others find it difficult to be serious without becoming too intense and insensitive to family members. Nevertheless, the Yomim Noroim, which is a serious time, asks people to find the perfect balance of seriousness. Serving Hashem how He wants to be served will decide the coming year. Let's not exchange a year of health, happiness and truly serving Hashem for a fleeting moment of feeling uplifted.

Story from "Torah Tavlin" By Rabbi Dovid Hoffman

מעשה אבות... סימן לבנים

In the town of Halberstadt, Germany, over one hundred years ago, lived the Gaon, R' Binyamin Tzvi Auerbach zt"l. He grew up in France and served as a rabbi in Darmstadt for ten years after earning semicha as well as a PhD in philosophy and Semitic languages. While living in Frankfurt, R' Auerbach wrote the sefer Bris Avraham in memory of his father and also spent much of his time editing Sefer HaEshkol, written by the Ra'avod of Norvona in the 13th century. Years later, when he became the Rav of Halberstadt, he published his work as a commentary named Nachal Eshkol.

R' Auerbach was well respected by the Jewish community, as well as the local authorities, and was called upon time and time again to intercede with various agencies in times of crisis. His dignified manner and ability to converse with the gentiles on many differing topics, endeared the rabbi in their eyes. This came in handy on more than one occasion.

A Jewish child was kidnapped from his family and taken in by a nearby monastery. The priests and nuns did their best to brainwash the child and uproot any semblance of Judaism, and to a large extent, they were successful. The child became a practicing Christian, and studied diligently to understand the ways of the Church. However, the Jewish parents mounted a herculean search and rescue effort and although it took a number of years, they finally tracked down their child.

Finding the child was the easy part. The monastery adamantly denied any involvement in a kidnapping scheme, and objected vociferously to harboring a Jewish child against his will. Both sides hired legal representation, and the matter was brought before a magistrate to determine the facts. First the parents tearfully pleaded their case, detailing how their little boy was snatched away from his home and his family and how it took much time, effort and money to finally locate him safe and sound - and Christian - in the folds of the Church. The convent, as represented by their glib attorney, denied everything and accused the Jewish family of imagining the whole charade. The proceedings became quite messy.

The judge finally issued a ruling. "I sympathize with the plight of the parents but until they have proof, I cannot remove the child from the monastery. However, I will allow them five minutes to spend alone with the little boy

and if they can convince him that he is their son, I will allow the boy to leave with them."

The parents rushed to the home of R' Auerbach and explained the situation. They asked for advice and what to say to make the child remember them. R' Auerbach told them that he wished to accompany them on their visit. At first, the Church refused this request, but thanks to his good relations with the courts, his appeal was granted post-haste.

On the day of the fateful meeting, the parents together with R' Auerbach, the chief rabbi of Halberstadt, entered the convent and were ushered into a small room where the boy was waiting for them. He was a Christian boy now, through and through, and had very little interest in meeting with these Jews. He was only there because the court forced him to spend five minutes with these people. The parents looked at the rabbi and he told them to be silent; he would do all the talking.

Suddenly, R' Auerbach removed his outer coat, revealing a snow, white kittel. He placed a white yarmulke on his head and stood facing the boy. He opened up a machzor and in a voice full of yearning and devotion, he began to sing the words of "Kol Nidrei." The haunting melody filled the small room and his voice ranged forth, as the timeless tune, sung hundreds of thousands - millions - of times over the course of millennia, seemed to hang in the air, suspending time. R' Auerbach continued to sing and did not stop until he had completed the entire paragraph. Three minutes had elapsed - two minutes left.

The boy was sitting upright in his chair, as he had been taught to do in the monastery. R' Auerbach looked deeply into his eyes and asked, "Do you want to come with us and merit the benefits of both this world and the next or do you wish to stay here in this monastery?" The boy's face was a mask, but after hearing these words, his outer facade cracked.

He jumped out of his chair and ran into his mother's arms. "Take me away from here! I cannot remain here one more minute! I remember that tune from the synagogue and I wish to go back there and hear it again!" The boy sobbed and left the convent with his parents.

פרשת וילך שבת שובה

ו' תשרי תש"פ VOL. 1 / ISSUE 8

This Shabbos is one of the Shabbosos of the year titled after the Haftorah-Shabbos Shuva. The Haftorah begins with the words of Hoshea Hanavi urging Klal Yisroel to do Teshuva- שובה ישראל עד ה- אלוךך -Return to Hashem because you have stumbled in your sins. Chazal point out that since Hoshea was a descendant of Reuvain who was the first to do Teshuva, in that Zchus his descendant was the messenger to herald Klal Yisroel to do Teshuva. Raishis Chachma and many others struggle to understand the words of the Midrash as we find the concept of Teshuva dating back to the earliest time of creation with Kayin. After Kayin intentionally killed Hevel, he begged for forgiveness and Hashem granted it; Nispashati-I was able to reach a compromise and it was reduced to a שוגג - unintentional murder for which one must serve time in Galus. This was ultimately accomplished by the decree of בארץ - you shall become a vagrant and a wanderer on earth-which was Kayin's fate. (See Taama D'kra Beraishis 4:16) The Midrash (B'R 22:13) relates, that after Kayin left Hashem's presence, he encountered his father Adam who inquired how the judgement went. Kayin responded I did Teshuva and - Nispasharti - I was able to reach a compromise. Adam was so moved by this introduction to the concept of Teshuva he was astonished that there was a system to alter past disobediences. He said: such is the power of Teshuva and I did not know! He then proceeded to praise Hashem and say Tov Lehodos L'Hashem-which Chazal understand "L'Hodos" to mean it is good להתודות to confess-to say Vidui before Hashem. Why then is Reuvain credited as being the first to do Teshuva asks the Raishis Chachma.

Chidah suggests that there was a fundamental difference between the Teshuva of Kayin and the Teshuva of Reuvain. Kayin, by killing his brother violated the sin of הרצח, לא תעשה. Whereas Reuvain, who moved his father's possessions into Leah's tent-after Rachel died-without permission is a violation of not performing the proper אב כיבוד which is a מצוה עשה. There is a major difference between action done in violating a direct insubordination of authority of Hashem and violating an עשה - a non-performance of responsibility. We understand clearly the need for Teshuva in violating a לא תעשה but missing a chance to do the right thing could be viewed as an opportunity lost but not something one would need Teshuva for. This nuance is evident in the Gemara (Kiddushin 32A) states, האב שמחל על כבודו כבודו מחול, if a father renounces the honor due to him, his honor is renounced. But only Kovod can be renounced and not תבוסה to humiliate and embarrass one's father is forbidden even if the father allows it. Violating a לא תעשה is a בדין while not performing an עשה is a lack of honor. Therefore, Chazal credit Reuvain as being the father of Teshuva on an עשה whereas Kayin's Teshuva is even on a לא תעשה.

Midrash Tanchuma (Haazenu 4) says non-Jews were not given the ability to do Teshuva. This is a difficult statement to understand for we find that the entire Sefer Yona revolves around the teshuva for the non-Jews of Ninveh. Chida suggests that we as Bnei Yisroel, are privileged to be children of Hashem - האב שמחל על כבודו מחול and בנים אתם - a father can renounce the honor due to him. Non-Jews however, are not privileged to this level of relationship. To them, Hashem is their king and על כבודו אין a king cannot renounce his due honors. However, if he chooses not to punish someone for disrespecting him, he is allowed. The Teshuva for non-Jews is limited to not being punished but lacks the complete level

of forgiveness that we can achieve. (See Chida in Sefer Dvorim Achodim, various Drashas of how our Teshuva is dependent on our being בנים אתם לה' and Mabi"t Sefer Bais Elokim (Perek 14) about Teshuva for Goyim.)

Rav Leib Bakst Zt'l, The Rosh Yeshiva in Detroit once shared a beautiful idea with me to answer the question of the Raishis Chachma. I recently found the same idea from Rav Yakov Naiman Zt'l (Rosh Yeshiva in Lida) in his Sefer Darchei Mussar, who coincidentally was Rav Bakst's Rebbi for a short period of time, (showing how the Rebbis job is to teach the Talmud how to think). When one commits murder, he kills his brother in a fit of rage, he is well aware that what he did was wrong and needs to do Teshuva. Reuvain on the other hand, at the time of the sin he felt that he was doing what was right by standing up for his mother's respect. He thought he actually was doing a Mitzva until he was alerted to the fact that he had crossed a line and acted inappropriately. One must be truly focused on character building and brutally honest to acknowledge the need to do Teshuva on something that was thought to be a Mitzva. No one thinks about doing Teshuva on something that he was convinced at the time was actually a Mitzva. That was the breakthrough of Reuvain's Teshuva.

Perhaps we can add another dimension to the Teshuva of Reuvain over Kayin. After Kayin kills Hevel he is confronted by Hashem. He was asked point blank by Hashem as to the whereabouts of his brother and had no choice but to admit and do Teshuva. Reuvain inspired himself to do Teshuva. The Pesukim (Vayeishev 37:18) describe the Shevatim conspiring against Yosef and Reuvain standing up to rescue him. Sforno explains that he prevented them acting rashly and impulsively, which even the righteous man can be guilty of at times, as we saw in the way Reuvain acted with Bilhah and was rebuked by Yakov - פחו כמים - unstable (or hasty) as water. Reuvain is moved to do Teshuva based upon his own recognition. He discourages his brothers from acting impulsively lest they suffer the same fate that he did. The Steipler adds that this is the meaning of the words אתה תשובה (Reuvain) initiated the Teshuva, your Teshuva was self-inspired, in that Zchus your descendant will call out to Klal Yisroel to initiate Teshuva on their own.

The מקובלים add something that somehow takes the teeth out of the Raishis Chachmas question. Chazal connect Yakov to Adam by saying דינקב - the beauty of Yakov was like the beauty of הראשון. The Bechor-firstborn of Adam was Kayin while the Bechor of Yakov was Reuvain which Seforim connect as well by saying Reuvain possessed the Neshama of Kayin. Additionally, Reuvain by saving the life of his brother Yosef (who possessed the Neshama of Hevel) served as תיקון for Kayin killing his brother Hevel. (See Chida in נהל שורק Haftoras Titzaveh) And despite our limited grasp in these esoteric concepts, the Neshama of Kayin, and Reuvain and his descendant Hoshea, were the sources of Teshuva in the world.

May we all be Zocheh to inspire ourselves to do Teshuva.

אתני דאפקרה
תיים באלג איתן

LAYOUT: RAMAPOST.COM

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissochoor. B"n they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shtei'g and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.

For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

MIZMOR L'DOVID

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"l

David Gurwitz

Rav Hirsch's Final *Drush* - Yom Kippur 1888

An Approach Inspired by Rav Shamshon Raphael Hirsch zt"l

From Memories of Frankfort (Aus Dar Schutzenstrasse) by Hermann Schwab, London, Jewish Post Publications, 1955:

"There was, however, one sermon which I could fully understand, and which I have not forgotten.

"It was on *Yom Kippur*, 1888, a few minutes before nightfall. Over a thousand men and women were standing in silence. The majesty of the departing day filled the synagogue, and from the gas-candelabra rose waves of dim light to the ceiling, veiled in shadow.

"From my father's seat in the middle of the synagogue, I could see that the pulpit was set up, and there was a whisper that the rabbi would preach. I hastened to the foot of the pulpit. This time there were no boys, except myself.

"The rabbi stood in his *kittel* and *tallit*. I saw his shining white hair under his white cap and his eyes wandering silently through the synagogue.

"Then he spoke.

"He spoke of the last *Amein* of the last *Kaddish*. He asked his *kehillah* not to forget it.

"Whenever there may be an hour of fear and sorrow, when good intentions and faithful promises might fade in the coming year, then say *Amein*, my brothers and sisters, and *Yom Kippur* will return to you with all its blessings. It says, 'Say *Amein*,' my brothers and sisters.'

"Once again, his voice came with deep emotion from the pulpit and, helped by the *shamash*, he descended the steps and went to his seat. The sound of the *shofar* rang through the synagogue.

"It was the rabbi's last sermon.

"During the month of *Teves* of the same year, the life of the rabbi came to its end."

What a way to leave a written and aural legacy, following a lifetime of astounding effect on *Klal Yisroel*.

Yom Kippur returns all year from *Amein*. Which means that our work of saying and feeling *Amein* is never finished.

This fits well with the following question that has troubled me for years: How can it be that we don't finish the entire Torah reading by the end of the year?

The practice of *Yiddishkeit* seems so precise - the number of *shofar* blows, the number of words in a section of *tefillah*, timing for *davening*, etc. It has always fascinated me, therefore, that, while the *beginning* of the new year focuses heavily on the *ending* of the yearly cycle of reading the Torah, it does not happen until after the year begins for a few weeks.

One answer, as we see from the teaching above from Rav Hirsch, is that we never quite finish the work, and that is a big idea for these holy days.

In fact, it is the basis of the beginning *bracha* that we say every morning as part of *Birchas HaTorah*: "We should be *oseik in Torah*." *Aisek* also means business in Hebrew. Our business is the Torah, and that job is never finished. *Yom Kippur* teaches that as well. How?

On *Yom Kippur*, the body is pushed aside, and we relive the day, not only of the *kohein gadol* and his *avodah* in the *Bais Hamikdosh*, but also the day when Moshe Rabbeinu, after spending 120 days in heaven, pushed aside *his* body - not eating or drinking, etc. - and argued for *Klal Yisroel*, ultimately bringing back the Torah via the second set of *Luchos*. Our subsequent receiving of the Torah on *Shavuot* is called *Matan Torah* for a reason - it is from "giving" major effort that we receive the Torah.

Our appearing in white, on *Yom Kippur*, like *malachim*, without eating and washing, etc., is also a reminder that Moshe had to "struggle with the *malachim*," which is what the word *Yisroel* literally means, in order to bring the Torah back down to us.

Part of the work of *Rosh Hashanah* was the preparation during *Elul* to be givers - *Ani LeDodi* - and that requires work, to set the foundation for the thoughts and actions for the year from how we act on *Rosh Hashanah*.

Only after all that work of "giving" for Torah can we complete the Torah on *Simchas Torah* at the end of *Sukkos*, which is the time we "store up" *simcha* for the entire year.

So, the work we have coming up on *Yom Kippur* is to view it as a day of *aisek*, of work for bodily diminishment and for Torah struggle, besides a day of *kapparah*. Therefore, we can be a little "late" with the job, since we need to finish the foundation. Then, after we prepare and build, we dwell in a *sukkah*, which is *begematria malach*, or angel. *Sukkah* is also *begematria "Amein"*.

There is another great connection between Torah and *Yom Kippur*. We say a *bracha* when we stand at the Torah: "*vechayei olam nota besochenu*." Eternal life is planted in us. *Nota* is *begematria* 129, which is exactly the *gematria* of what we say seven times at the end of *Yom Kippur*: *Hashem Hu Ha'Elokim*.

Sukkos follows right after, and, of course, *sukkah* is *begematria Ha'Elokim*!

It is the reminder that we were - and are - being protected from the forces we do not see, by Hashem, through *malachim* that He creates and we create by doing *mitzvos*.

S'chach, the *sukkah* covering, which can only be made from natural substances, represents the spiritual leftover cuttings of all the work we performed on ourselves during the work periods of *Elul*, *Rosh Hashanah*, the *Aseres Yemei Teshuvah*, and *Yom Kippur*. The theme of work - spiritual work, but also physical work - resounds during the month of *Tishrei* and the *yemei teshuvah*.

If we, *Klal Yisroel*, verbally accept actual things to change, and write them out and go into *Yom Kippur* with the actual list, on paper, of things we did that we wish to repair, and we regret those things we wish to change and make a determination to change them, then our *teshuvah* will, *be"H*, be accepted.

We can always do *teshuvah*, since with every breath, we are a new creation, as Rabbi Pinchas Jung says.

Chazal tell us that there are two levels of *teshuvah*, *teshuvah* from love and *teshuvah* from fear. When one returns to Hashem from fear (be it fear of punishment or fear of other consequences of one's negative actions), transgressions committed purposely are treated as accidents. But when one returns from love of the Almighty, negative actions are spiritually transformed into acts of merit.

So great is the power of *teshuvah* from love that an amazing thing happens. Not only does it cleanse one's own self, but it even draws enough Divine light so as to uplift what one has made desolate by one's negative actions. How? It even enters into the sin itself and transforms and rectifies it.

We see some amazing things mystically if we accept to really do *teshuvah*: *Teshuvah* (713) has the same value as *mekabel* (172) *Yisroel* (541), *Yisroel* accepts.

It is already a part of us if we are *mekabel*.

As we accept, so should our *teshuvah* be accepted by our *Av Harachamim*.

I wish you a meaningful *Yom Kippur* for increasing your *aisek* and your being *mekabel*.

Please be *mochel* me if I did or said anything to hurt you.

David .

ויאמר ד' אל משה הן קרבו ימיך למות

Hashem said to Moshe, "Behold, your days are drawing near to die." (31:14)

The Midrash (Devarim Rabbah 11:6) counts the above pasuk as one of the ten times the Torah mentions missah, death, with regard to Moshe Rabbeinu. Chazal derive (from these ten times) that up to ten times the decree was declared against Moshe (that he would die before entering Eretz Yisrael), but it was not sealed until the Bais Din HaGadol, Heavenly Tribunal, declared the final judgment: You are not entering into Eretz Yisrael. V'davar zeh hayah kal b'nav shel Moshe; "This decree was considered light (sentence) to Moshe." Moshe said, "The nation had sinned many grievous sins against Hashem, and every time that I came before Hashem and pleaded their case – He listened, and whatever decree He had considered was annulled. I, who never sinned (from my youth until this day), for certain, if I pray for myself, Hashem will listen to my prayer." When Hashem saw that Moshe did not view this decree seriously, that his attitude towards it was kal, light, Hashem swore that Moshe would not enter into the Land.

Horav Shlomo Harkavi, zl (Mashgiach Yeshivas Grodno, Poland), derives a frightening lesson from Chazal. Chazal reveal to us that Hashem's primary provocation for not allowing Moshe to enter Eretz Yisrael was not his sin (Mei merivah, waters of dispute, striking the rock, rather than speaking to it, as Hashem had instructed); rather, Moshe's "light" attitude towards the purported punishment that he was to receive (of course, the term "light" is relative to Moshe Rabbeinu's greatness) sealed the final verdict against him. Had Moshe's attitude reflected more of a sense of urgency, Hashem might have rescinded His decree. After all, apparently the previous nine times the Heavenly Tribunal had not handed down a guilty verdict.

The Mashgiach concludes with a compelling thought. Rosh Hashanah is the day on which we stand before Hashem in fear and supplication, asking, hoping for another healthy year. We must be serious and sincere in our requests. We must remember our paucity of spiritual merit, our physical weakness before the Almighty. We must come before Him like an impoverished person who has nothing, whose life hangs in the balance, pleading, begging for material assistance.

For one who has difficulty confronting and accepting his own nothingness – his utter insignificance – he should look around for a moment and take pause to ask himself: Who is no longer with us this year? Who had a difficult year? Who suffered physically, materially, emotionally? If one can still conjure up an uncaring, cavalier attitude, then his problem is much greater than he thinks.

ויאמר ד' אל משה הן קרבו ימיך למות קרא את יהושע והתיצבו באהל מועד ואצונו

Hashem said to Moshe, "Behold, your days are drawing near to die. Summon Yehoshua and both of you shall stand in the Ohel Moed, and I shall instruct him." (31:14)

Moshe Rabbeinu had great difficulty accepting his imminent death. He felt that as long as he lived he could serve Hashem, thus achieving greater and loftier spiritual heights. He asked to trade positions with his student and successor, Yehoshua. He would be the student. Hashem agreed. Moshe went to Yehoshua's bayis/home/tent. When Yehoshua saw his revered Rebbe coming toward him, he became frightened. "Why would my Rebbe come to me?" He immediately left his home and went out to greet Moshe. Moshe stood to the left of Yehoshua (as Yehoshua had done until now). They walked to the Ohel Moed, where the Pillar of Cloud descended and separated them. (Yehoshua received the prophecy from Hashem, while Moshe was left outside of the Cloud.) Once the Cloud ascended, Moshe approached Yehoshua and asked, "What did Hashem tell you?" Yehoshua replied, "When the Almighty spoke to you, did I know what you were being told? (Obviously, Hashem was speaking with you alone and others [like myself] were not to be privy to this conversation.) Now that Hashem has spoken with me, I have no permission to reveal this conversation without Hashem's command." When Moshe heard this, he cried out, "One hundred deaths, but not one envy!"

Moshe Rabbeinu refused to fall prey to envy. Chazal (Bava Basra 21a) teach that Kinaas sofrim tarbeh chochmah, "While envy is usually destructive, the (proper) envy among scholars stimulates more and greater scholarship. At times, envy can spur us to greater ambition, and consequently, to achieve greater knowledge. Moshe's envy was certainly not petty jealousy. It was kinaas sofrim. He wanted to know what Hashem told Yehoshua, because it would allow him to have a deeper insight into the Divine. Is this not to be commended? Why then is this kinaah (Moshe had of Yehoshua) considered the negative attribute that provoked Moshe's disgust with such a life?

Horav Yitzchak Aizik Sher, zl, explains that Moshe had abrogated his entire self-hood. All that he desired was to enter into Eretz Yisrael. He was prepared to enter as an animal, anything – as long as he could enter the Holy Land. He felt that being in the Holy Land would allow him to increase his profundity of Hashem's wisdom. Therefore, when the Cloud separated him from Yehoshua, he realized that he had reached a spiritual impasse. He could go no further.

Moshe came to the sad realization that he had reached the end of the proverbial (spiritual) rope. He could go no further, because he could gain no more. This is why he declared, "Meah missos v'lo kinaah achas." This was no longer kinaas sofrim, because there was nothing to be achieved. Competition among scholars is commended, as long as they grow spiritually. If there is no potential spiritual achievement, then it is pure envy. This, Moshe did not want.

Horav Chaim Kanievsky, Shlita, came home from shul one Shabbos morning and related the following incident. The head of the Chevra Kaddisha, Jewish Burial Society, had told him that shortly before Shabbos he had completed arrangements for the body of a Jewish woman buried in a Christian cemetery in the United States to be exhumed and reinterred in a Jewish cemetery. She had died five

years earlier; yet, when her body was exhumed, they noticed that it was in perfect condition. There were absolutely no signs of decay. Even her skin appeared to be no different than that of a person who had just died. Apparently, this woman must have had an unusual *z'chus*, merit, to deserve this.

Almost a century earlier (ninety-five years ago), this girl had left Russia with her parents and sister to settle in America. While in America, her sister passed away, a victim of a childhood disease. The deceased (at the age of seventeen) had sustained a serious blow to the brain (the result of an accident), which had rendered her mentally incapacitated. She remained in a vegetative state, housed in a medical facility, until she died 73 years later. She was ninety years old at the time of her death.

Hearing the sad story of this poor woman's life, *Rav* Chaim explained why she had merited such Heavenly blessing that her body did not decompose. "*Chazal* (*Shabbos* 152b) teach (based upon a *pasuk* in *Sefer Mishlei* 14:30) that 'Envy brings about the rotting of the bones.' The *Talmud* concludes that only those who are plagued with the negative *middah*, character trait, of envy experience rotting of the bones in death. This woman had no one of whom to be envious in the United States ninety years ago. She certainly had no reason to be envious of the gentiles (with whom she might have interacted), and Jews were a rarity in those days. After she received her injury at age seventeen, she did not experience any envy through the end of her life, 73 years later. Thus, this woman left this world without having experienced envy in her life. This is the reason that her body did not decompose."

So many spoil the good fortune they have in life due to their preoccupation with what their neighbour has. The story is told of a man who had a store that was being outperformed by a similar store across the street. It did not make sense: two stores, both exactly alike; yet one was doing well, while the other one barely made ends meet. The store owner went to a *rav* to ask his advice to ascertain what it was that he was doing wrong. The *rav* visited the store, and, after determining that all – location, merchandise, accessibility – were equal, he realised the core of the problem: "The other store owner is occupied with his place of business. He throws himself fully into his own business. You, on the other hand, busy yourself with constantly looking out your window at his business. You are minding two businesses without really applying yourself solely to your business." By constantly comparing ourselves to someone else, we are robbing ourselves of the joy we can experience in our successes.

הן קרבו ימיד למות

Behold, your days are drawing near to die. (31:14)

The *Midrash Tanchuma* distinguishes between: *tzaddikim*, the righteous, who, even in death are considered very much alive, and *reshaim*, the wicked, who in life are viewed as lifeless. They support this with a *pasuk* in *Devarim* (17:6): "On the evidence of two or three witnesses shall the dead be put to death." Does someone who is (already) dead deserve another death? It means that someone who is wicked is considered dead. Why? Upon seeing the rising morning sun, he does not say the proper blessing; when it sets, he does not bless Hashem accordingly, nor does he recite blessings upon eating or drinking – as do the righteous. Furthermore, the righteous bless not only when they are alive, but even after death they (their souls) praise G-d and bless Him.

Chazal inform us of a powerful lesson: Blessing and prayer do not end when our bodies cease to breathe, and our mortal remains are interred in the ground. One prays to Hashem and recites

blessings in Heaven as well. In his *hesped*, eulogy, for his father-in-law (*Horav Shlomo Wolbe, zl*), *Horav Ezriel Erlanger, Shlita*, quoted the *Mishnah* in *Berachos* (9:5), "All of the conclusions of blessings (*choshmei brachos*) that were in the *Bais Hamikdash* would say *min ha'olam*, forever (literally: as long as the world continues in existence); once the *tzedukim*, sectarians, perverted their ways and claimed that there was only one world (*Olam HaZeh*, This World), they decreed that (it should be changed) they should say, *Min ha'olam v'ad ha'olam*, "From the end of the world to the end of the world" – (meaning that there are two worlds – *Olam HaZeh* and *Olam Habba*, the World to Come). The *Tosefta* adds that this decree was enacted to teach that this world is only an ante chamber, a vestibule, in which one *prepares* himself for *Olam Habba*. One does not negate or belittle this world; rather, it is the *training ground* where one prepares for his destiny in *Olam Habba*. He does this by reciting blessings and prayers fervently in this world in order to become accustomed to these forms of service which are of critical significance in the World to Come.

Rav Erlanger derives an almost frightening lesson from here: prayer in this world is not only an agency through which our Heavenly requests are fulfilled. Prayer is a medium for expressing *emunah*, faith in Hashem. We demonstrate via our activities in this world the value we place on the next world. So... if we mumble jumble, fly through *davening*, because we arrived late (in time to catch *Shemoneh Esrai*); if our *brachos* recitation does not coincide with what, how much and how often we partake of Hashem's gifts, we are showing by our actions (or lack thereof) what we really think of – and how much we really believe in – *Olam Habba*. Frightening!

Rav Erlanger comments how his saintly father-in-law would *daven* every word slowly, with feeling, arriving early to go to *shul*, so that he would never have to rush. Indeed, *Rav* Wolbe commented that he could not understand how it was possible to *daven* quickly. "What kind of life is this?" he would ask.

Avodas ha'tefillah, serving Hashem through prayer, is a form of service that has been exemplified by many of our Torah leadership. While stories abound concerning their manner and devotion to prayer, I have selected two individuals: one, a distinguished *Rebbetzin*; and the other, the man who is known as the architect of Torah in America – because of the value that they each placed on *tefillah*. In connection with what I wrote earlier, to them *davening* was not only for this world; they were preparing for the World to Come.

Rebbetzin Batsheva Kanievsky, a"h, had a tremendous longing not only for *tefillah*, but also to the *makom*, place, (of) *tefillah*. If she would notice any litter on the path to the *ezras nashim*, she would bend down and pick it up. She considered it an honour to clean and prepare the *makon ha'tefillah* for the *mispallelim*, worshippers. In her younger years, she would personally scrub the floors of the *ezras nashim* on Friday afternoon in preparation for *Shabbos*. Prior to her marriage, she *davened* at home thrice daily and was frequently found weeping over a *sefer Tehillim*. After her marriage she continued *davening* the three *tefillos* daily at home – in addition to completing all of *sefer Tehillim* daily. When her mother-in-law, the *Steipler Rebbetzin*, passed away and her husband, *Maran Horav Chaim Kanievsky, Shlita*, was a mourner (thus leading the service), she attended *Maariv*, evening service, in order to answer *amen* to his *Kaddish*. Once her children no longer needed her at home to watch them, she began to attend *Minyan* for all three daily *tefillos*. At that point she was the only woman who attended the *Minyan*. Obviously, with time – and once word spread – women from all over flocked to the *shul* to *daven* alongside the *Rebbetzin*. During the last decade of her life, many women joined her in what was perhaps the largest daily gathering of

women *davening* together in an *ezras nashim* during the week. The *neitz*, sunrise, *minyán*, would often have as many as 100 women joining the *Rebbetzin* as she davened with a *minyán*.

Coming to *shul* meant coming early. Wanting to be there prior to the time when crowds thronged around her, she would arrive forty minutes before the *tefillah* began. In later years, she would usually arrive fifteen minutes before *Shacharis*. The *Rebbetzin* would *daven* at least once every day for *each* of her children and grandchildren – praying that they be devout and healthy. She also *davened* for many other Jews who contacted her. *Rebbetzin* Kanievsky was the daughter and granddaughter of *gedolim*; she was married to the preeminent *gadol* of our day. Yet, she earned her own unique place among the great and holy leaders of *Klal Yisrael* – as a result of her lifelong devotion to *tefillah*. After all, *tefillah* is man's conversation with G-d. Can we even begin to imagine the meaning of those words: "man's conversation with G-d"? Perhaps the next time we open up a *siddur* and prepare to *daven*, we should consider to Whom we are speaking.

Horav Shraga Feivel Mendlowitz, zl, was a *mechanech*, Torah educator, par excellence, and the individual who is considered to be the architect of Torah in America. He never sought or tolerated accolades. His life was devoted to serving Hashem – both personally and by disseminating His Torah through the many students he created, taught, nurtured and imbued with a fiery mission to raise the banner of Torah and the glory of Heaven wherever they could. *Rav Shraga Feivel* left the *shiurim*, complex Torah/Talmud lectures, to his handpicked *Roshei Yeshivah*. He personally focused on teaching those subjects which were not commonly taught as part of a *yeshivah's* curriculum. It was through this personal Torah interaction with his students that he was able to imbue them with a sense of responsibility for *Klal Yisrael*. In order to disseminate Torah, however, one must personally be in prime spiritual condition. Much is taught by example. He shaped and moulded those "exemplars" of Torah, the future *mechanchim* of America.

Few *shiurim* left as long a lasting mark on his students as the classes he gave on the *siddur*, during which he went through most of the *siddur* word by word. He emphasised *pirush ha'milos*, translation and understanding of the words, of prayer. One who does not comprehend what he is saying robs the prayer of its soul, transforming it to a purely physical act. It is no longer the *avodas ha'lev*, service of the heart; rather, it is merely a mechanical expression. He considered an intimate knowledge of the *siddur* so crucial that he would test rabbinical candidates (who were about to be tested for *semichah*, ordination) on the difficult passages of *Sefer Tehillim* (from which much of the *siddur* is derived).

His lectures compelled his students to confront the meaning of every word in the *siddur* for the first time. The words of *Modeh ani Lefanecha*, "I give thanks, before You," which are the first words that we utter upon rising in the morning, took on a rich new meaning in his classes. This short – but very significant – prayer brings home the realisation (as we begin our new day) that we exist at this moment only because it is Hashem's Will that we exist. We reflect upon the meaning of the word *ani*, "I", and *Lefanecha*, "(before) You." In order to convey the depth and richness of these words, he would relate the story of *Horav Avraham Yehosuah Heshel, zl*, of Apt, who was known as the *Ohaiv Yisrael*.

A Jew once entered the *shul* (to recite morning prayers) together with the *Ohaiv Yisrael*. Being a scholar, the man studied a full chapter of *Mishnayos*, then *davened Shacharis*, followed by a *blatt*, folio, of *Talmud*, which he studied intensely. When he concluded his morning "ritual," he noticed that the *Ohaiv Yisrael* was still immersed in his preparations for *davening*. He was taken

aback, but said nothing at the time. One did not disturb the *Apter Rav* in his spiritual consciousness. Later, he asked the *Rebbe* what possibly could have taken him so long to prepare for *davening*. The *Apter* replied, "As soon as I commenced with *Modeh Ani*, I began thinking, 'Who is this *ani*, "I," and who is *Lefanecha*, "You," before Whom I stand?' I was immediately thrown into such confusion, from which I could not quickly emerge. I needed to calm myself before I could *daven*."

It goes without saying that *Rav Shraga Feivel* underscored the importance of not only *davening b'tzibbur*, with a congregation, but also of coming on time/early, in order to organise one's thoughts in preparation for his encounter with the Divine. Decorum in *shul* was emphasised. Conversation of any kind was strongly eschewed. He had an aversion to any physical manifestations while *davening*. He was against those who raised their voices excessively in the *Rosh Hashanah davening*. Once, overhearing someone crying out loudly in his *davening*, he remarked with a smile, "To permit oneself to use so much *chitzoniut*, external display, one would require very deep resources of *penimius*, internal devotion. Where can one obtain such *penimius*?"

Va'ani Tefillah

שמע קולינו ד' אלקינו

Shema koleinu Hashem Elokeinu.

Hear our voices, Hashem, our G-d.

When *Chizkiyah* prayed to Hashem to spare him from his present illness, he detailed his spiritual achievements which he hoped would stand in merit for him. Among the services he had performed for the Jewish People, he felt that the *genizah*, hiding, of the *Sefer Refuos*, Book of Cures, a volume (written either by *Adam HaRishon* or *Shlomo Hamelech*) which detailed the cure to every ailment, was a critical contribution. Apparently, *Chizkiyah* observed that people no longer prayed to Hashem when they became ill. Rather, they relied on the medicinal answers in this book, so he decided that the book did more harm than good. People needed to pray, to plead with Hashem. A quick fix derived from a book might solve their physical ailment, but not the spiritual precursor that catalysed it.

What about *pikuach nefesh*, saving a life? If this book could save lives, what right did *Chizkiyah* have to hide it? He was putting the lives of Jews in mortal danger. *Horav Mordechai Gifter, zl*, explains that *Chizkiyah's* intrepid act was ratified both by Hashem and *Chazal* (*Pesachim* 56b). *Chizkiyah* taught a powerful lesson – one which we all should reiterate constantly: A life devoid of sincere, heartfelt prayer – a life bereft of a constant, mindful relationship with Hashem – is not worth living, and hence, not worth saving! Life has intrinsic value and meaning. It is sacred only when it is a medium to cling to Hashem, the Source of all life. When man has lost his direction and purpose, when man places his trust and faith in books, people and mundane cures – disregarding G-d – he is not truly alive.

This publication is available worldwide via email and e-readers.

For info call: ISRAEL 02 532 6058 / USA (216) 371-7609 / UK 0208 420 4821

or e-mail: peninim@dvar.info

Parashas Vayelech

Everyone Is Going

“Do I really have to go, Abba?”

“Yes, Avi.”

“Who else is going?”

“The whole family – Imma and I, and all of your brothers and sisters.”

“What about Saba and Savta?”

“They are going also.”

“Uncle Aaron and Aunt Rachel?”

“Yes, along with their children.”

“What about the next-door neighbors?”

“They are all going – even the little infant and their great-grandfather.”

“Everybody on our street?”

“Of course.”

“Is there anyone who is not going?”

“Not that I know of.”

“But why? It must be a very important event if everyone is going.”

“It is. Once every seven years, the entire Jewish nation – men, women, and children, gathers together on the second day of Succos in the Beis HaMikdash.”

“What do they do over there?”

“They listen.”

“That’s good. You always tell me that it is important to listen. What do they listen to?”

“Words of Torah, from the beginning of Sefer Devarim.”

“But we just read the beginning of Sefer Devarim two months ago in the Beis HaKnesses. Didn’t they hear it then?”

“Okay, Avi. I will tell

you the whole story. We are going to perform a very important mitzvah called Hakhel. The Sefer HaChinuch explains that we gather the entire Jewish nation together to perform this mitzvah. The foundation of Klal Yisrael is the Torah. It is what separates us from the other nations. It is or glory and our greatness. It guarantees us a wonderful life, in this world and the next. Therefore, it is only fitting that we gather everyone together to hear these words of Torah. This demonstrates its paramount importance. In addition, it fills everyone’s heart with a tremendous desire to learn Torah. From learning Torah, they will come to know Hashem, and merit receiving all of His goodness.”

“Wow. It really is important to go. I want to be a part of this national mitzvah. When everyone gets together, I want to be there.”

Kinderlach . . .

What is the most important thing in our lives? The Torah. We are not able to fulfill the mitzvah of Hakhel in our days. How do we show the importance of the Torah? We stand up and kiss the Sefer Torah when it is removed from the Aron Kodesh. We stand up when a Talmid Chochom approaches us. He is a living Sefer Torah. Most importantly, we learn Torah with all of our koach (strength). We listen to shiurim (Torah lectures). We stretch our minds to understand Hashem’s Word. And we review it many times until we remember it. It becomes a part of us. It sinks into our bones and our hearts. And it guides our lives. Kinderlach, you should all be adorned with the glorious crown of Torah.

A Personal Visit

“Moshe went and spoke these words to all of Israel” (Devarim 31:1). Where did

Moshe go? This is a famous question asked by many of the *meforshim*. The Keli Yakar answers that Moshe Rabbeinu was going to encourage everyone to do *teshuvah* (correct their sins). Everyone has some character traits that need work. It is so difficult to see one’s own faults. Most people will not go to a Rav to ask him which sins they should correct. Even if a Rav speaks to the group, they will usually

not take it to heart. Therefore, Moshe went to each tent individually. He spoke heart to heart to each family about doing *teshuvah*.

Kinderlach . . .

Moshe Rabbeinu visited people personally to encourage them to do teshuva. Sometimes we must make a personal visit for a different reason. We are all involved in doing teshuva before Yom Kippur. The last Mishna in Yuma states that Yom Kippur forgives only sins between man and Hashem (such as eating unkosher food). For sins between people (stealing, speaking loshon hora) we must go to the person and ask him for mechila (forgiveness). On the other hand, we must forgive everyone even if they do not ask. Tefillas Zako is the prayer that we say before Yom

Kippur begins. This prayer includes a declaration of forgiveness to all those who have wronged us. Let us all forgive everyone so they will not have to come and ask forgiveness. That is a true chessed (act of kindness). May Hashem be kind to us and grant us all a gemar chatima tova.

Hide and Seek

In times of *tsaros* (suffering), people may ask, “Where is Hashem?” Sickness, poverty, terrorism, family strife; where is Hashem? They may wonder, “How can a merciful G-d allow so much suffering?”

“And I will surely hide My Face on

that day, for all of the evil that it did, because it turned to other gods” Devarim (31:18). Hashem hides His Face (so to speak). He “turns away” and allows the troubles to descend upon Klal Yisrael. Is this fair? Does the punishment fit the crime? It seems that the suffering outweighs the sin. The Ohr HaChaim HaKadosh explains that *Hester Panim* (Hashem’s hiding His Face) is just and fair. Klal Yisrael turned away from Him. They followed foreign gods. They hid their faces from Him; therefore, He hides His Face from them. Serving foreign gods is like denying the whole Torah. Therefore, the *tsaros* come.

What is the remedy? To turn towards

Him. To serve Him. To fulfill His mitzvos with joy. To speak to Him in prayer. To listen to His words of Torah. To help fellow Jews, His children. When the Jewish people turn towards Him, He turns to them. Seek Him and He will not hide.

Kinderlach . . .

Are you thinking about Hashem right now? What can you do this minute to please Him? Can you help Imma with the baby? Can you learn a Mishnah? Can you pray with kavannah (concentration)? Can you cheer someone up? Can you listen to someone who needs to talk? These are all ways to serve Hashem. Think about Him. Ignore those distractions that modern technology brings you on the little screen. They only serve to turn you away from Him. Turn towards Him. Stop playing the “hide” game. Instead, “seek” Him. Uncover the “hidden face”.

Direct Connection

ויאמר אליהם בן מאה ועשרים "31:2 שנה אנכי היום לא אוכל עוד לצאת "ולבוא"

"He (Moshe Rabbeinu) said to them (Klal Yisroel), 'I am a hundred- and twenty-years old today; I can no longer go out and come in.'" Why was Moshe telling Klal Yisroel that he was a hundred and twenty years old, and that he could no longer go out and come in?

The time that a person lives on this world serving Hakodosh Boruch Hu is considered the years of his life. Yuma 86b – one who does Teshuva turns his sins into Zechuyos, which means that he causes his wickedness to be considered for good. One who does Teshuva, Hakodosh Boruch Hu doesn't want him to lose out, and therefore He takes the times that the person was doing nothing, or Chas V'sholom sinning, and adds that to the "days of his life." Moshe Rabbeinu was exceedingly humble. He told Klal Yisroel, "Today I am one hundred and twenty years old." Moshe believed that he didn't do all that he could have, and there was still more to do. Moshe was telling them that he was going to do Teshuva for anything and everything that he did not do as he should have, and being that he did so, it would change his entire life. One must never give up hope, no matter how bad the situation. Moshe did not consider himself a Tzaddik, but being that he did Teshuva on the last day of his life, he would be considered like a Tzaddik. The Medrash Tanchuma says that the word, "וילך" is a Loshon of rebuke. Moshe was going around to Klal Yisroel rebuking them individually. He did not want to do so in public, and told them that there is always hope. There are some who think that the situation is hopeless, and there is no point in doing Teshuva. Moshe told them that it is incorrect, and that is never the case. Even on the last day of one's life, a life that was not utilized properly, one can do Teshuva and turn it all around. One must remember that he does not know when his last day is, and therefore it behooves all of us to do Teshuva now. (מטה נפתל)

וד' אמר אלי לא תעבור את הירדן הזה. ד' האלה ליקין הוא עבר לפניך הוא ישמיד את הגוים האלה – "מלפניך וירשתם". "For Hashem has said to me, 'You shall not cross this Yarden'. Hashem, your G-d – He will cross before you; He will destroy these nations from before you, and you shall possess them." These Pesukim seem very difficult to understand. Was Moshe saying that it was only because he was not going to go into the

Land, that Hakodosh Boruch Hu would lead them into the Land? Does that mean had Moshe been allowed to enter Eretz Yisroel, then Hakodosh Boruch Hu would not have led them? We need to first understand the human psyche. As a long as person has an ability to somehow, some way, get out of a bad situation, he will rely on himself to extricate himself from what is not good. Once he realizes he is powerless, and no longer has any control of the situation, then he has "Bitachon" in Hashem, and cries out to Hakodosh Boruch Hu. (As the famous saying goes: there is no atheist in a fox hole). While this is a level of Bitachon, it is a very low level, and not one that is desired by Hakodosh Boruch Hu. Rather the Bitachon that Hakodosh Boruch Hu seeks from us is that even when we think we have ways of solving the situation on our own, we have complete faith in Hakodosh Boruch Hu, and know that it is He Who is doing it all. Tehillim 118:9 "טוב לחסות ב'ד' מבטח" – "ב'נדיבים" – "It is better to have faith in Hashem than to rely on nobles." This Posuk means, that at the time when one can still potentially rely on others for help, even then he should have complete Bitachon in Hakodosh Boruch Hu.

לולא האמנתי " Tehillim 27:13,14 לראות בטוב ד' בארץ חיים. קוה אל ד' חזק ויאמץ לבך "קוה אל ד' – "Had I not trusted that I would see the goodness of Hashem on the land of life. Place your hope in Hashem, strengthen yourself and He will instill courage in your heart, and place your hope in Hashem." "לולא האמנתי" – when I think that I don't need to trust in Hashem for there are other places that I can be helped from, "קוה אל ד'" – it is then that you shall place your trust in Hashem. One who has full Bitachon in Hakodosh Boruch Hu, will not come to sin, for one who knows that everything is in the hands of Hakodosh Boruch Hu, how could he be so foolish as to sin? When Klal Yisroel were in the Midbar, they had no choice but to rely on Hakodosh Boruch Hu, for there was nothing nor no one else who could help them, and therefore, Klal Yisroel should not have sinned in the Midbar. However, we know that they did sin, and the reason for that was because they did not rely on Hakodosh Boruch Hu alone, rather they believed that everything that they did receive in the Midbar was in the Zechus of Moshe Rabbeinu. Moshe told Klal Yisroel that they sinned, and that they rebelled against Hakodosh Boruch Hu. Therefore, Klal Yisroel deduced that it must not be in their own Zechus the water coming from the

rock, rather it must be Moshe's Zechus. Had they believed it was their own Zechus, and they would have had complete Bitachon in Hakodosh Boruch Hu that He would take care of them, then they wouldn't have sinned. Moshe Rabbeinu was not going to enter the Land of Eretz Yisroel, for then Klal Yisroel would continue to think that it was in Moshe's Zechus, and they would therefore sin. Moshe tells Klal Yisroel, "לא יעבור" – I will not traverse the Land of Eretz Yisroel, so that you shall know that it is all Hashem, and it is directly for you, without me being there, so that Klal Yisroel would have complete Bitachon in Hakodosh Boruch Hu, and not sin against Him. (מהר"ם שיק)

Moshe Rabbeinu was letting Klal Yisroel know that it was the last day of his life. Moshe Rabbeinu went to give Tochacha to Klal Yisroel. He wanted to strengthen their Emunah in Hakodosh Boruch Hu. Klal Yisroel were Zoche to have a human being par excellence, who ascended to great heights in Ruchniyos, including being the one who was the medium between Hakodosh Boruch Hu and Klal Yisroel, as Moshe was the one who brought the Torah down to Klal Yisroel. Nonetheless, Moshe needed Klal Yisroel to know that despite his leaving this world, Klal Yisroel would always have a connection to Hakodosh Boruch Hu – not just a connection, but a direct connection. Klal Yisroel do not need a medium, as they made that mistake once before when they thought Moshe was dead, and made the Eigel.

Moshe Rabbeinu did not want to give them the fire and brimstone speech, rather he sought to give each individual the Tochacha in the optimal manner. To get each person to recognize what Hakodosh Boruch Hu has done in the past, and always does, so that the person will have a desire to do Teshuva and come close to Hakodosh Boruch Hu. As we prepare for the Yom Hakodosh of Yom Hakippurim, we must take this lesson from Moshe Rabbeinu to heart. There is no such thing as a lost case; on the last day of one's life, he can do a complete Teshuva and return to Hashem. One never knows when his last day will be, and therefore one should always be doing Teshuva. We must prepare for Yom Hakippurim by strengthening our Emunah in Hakodosh Boruch Hu, and recognizing that everything we have is from Him. May we be Zoche to do a proper Teshuva and a גמר חתימה טובה.

BEINONI – CAN MOST OF THE WORLD BE EXACTLY IN THE MIDDLE – 50% - 50%?!?!?**Meseches Rosh Hashanah****א"ר כרוספדאי א"ר – 16b****יוחנן: שלשה ספרים נפתחין****בר"ה. אחד של רשעים גמורין ואחד של צדיקים גמורין****ואחד של בינונים. צדיקים גמורין ונחתמין ונחתמין****לאלתר לחיים, רשעים גמורין נכתבין ונחתמין לאלתר****למיתה. בינונים תליין ועומדין מר"ה ועד יוה"כ זכ****"נכתבין לחיים, לא זכ ונכתבין למיתה."**

"Rebbe Kruspedai said in the name of Rebbe Yochanon: Three books are opened on Rosh Hashanah before Hakodosh Boruch Hu: One of completely wicked, one of completely righteous, and one of middle people. The completely righteous are immediately written and sealed for life; the completely wicked are immediately written and sealed for death; and the middle people have their judgment held in abeyance from Rosh Hashanah until Yom Hakippurim, with their fate undecided. If they merit, they are written in for life, if they do not merit, they are written for death." Rashi says that the "בינונים" – "the middle people" – means "מחצה על מחצה" – simply translated that they have half merits and half sins. It seems that in order to be a Beinoni, the scale of justice must be exactly balanced for them. It appears that the Aseres Yemei Teshuva and Yom Hakippurim are mainly for the Beinonim. The complete Tzaddikim and Resha'im already had their judgment written and sealed on Rosh Hashanah. Realistically, how many people in the world have an exact balance on Rosh Hashanah? Presumably not too many. If so, why do we have the Aseres Yemei Teshuva and Yom Hakippurim for this very small faction in Klal Yisroel who have exactly half and half?!

The Rambam in Hilchos Teshuva 3:3 switches the Loshon from the Gemara in Rosh Hashana 16b. While the Gemara says that if the Beinoni is Zoche he will be sealed for life, the Rambam says that he will only be sealed for life if he does Teshuva. Why does the Rambam switch the Loshon of the Gemara? We first need to analyze the first part of the Rambam, and the Gemara, as to what it means when one is "ריבוי זכיות", and when one is "ריבוי עונות". Although we do not know the value of each Mitzvah and each Aveirah, as that is which is only known to Hakodosh Boruch Hu, and depends on the quality, nonetheless it appears that there is a scale, and if the quantity (the quality of each determines the quantity, but we are assuming that it must be using a quantity, the Loshon used is one of "more" which implies quantity) is more one way than the other, then that is what determines whether the person is a Tzaddik or a Rasha. It seems very difficult to explain that this is the P'shat, for that would mean that a person can bounce back and forth from being a Tzaddik to a Rasha and back. If he does one Mitzvah, he can all of a sudden

become a Tzaddik, and if Chas V'sholom he transgresses some sins, he becomes a Rasha, and then does some Mitzvos, and reverts back to a Tzaddik. This seems to be implausible that this is what the Gemara is telling us.

The interpretation of "majority of merits" does not depend on good deeds that one performs; and the interpretation of "majority of sins" does not depend on the sins that one transgresses. Rather, when it says, "רובו זכיות" it means a "מדה בנפש" – a characteristic of the soul, and an inherent trait of a person. One whose soul leans toward good is called one who has a majority of merits. For example, a person who has acquired the Midah of סבלנות, patience, even if he were to become angry occasionally, that does not mean that he necessarily loses his standing in the Midah of Savlanus. So too, one can have the Midah of רובו זכיות, where he can Chas V'sholom find himself in a temporary state of רובו עבירות, and nonetheless his Midah is still the Midah of רובו זכיות, for that Midah has been ingrained in him, and it is who is truly is. The same way there is a great difference between an angry person who becomes angry, and a person who has acquired the Midah of Savlanus, yet he temporarily falters and becomes angry – nonetheless he is still considered to have the Midah of Savlanus, so too, there is a great difference between one who is רובו זכיות and sins, and one who is רובו עונות and sins – where the one who is רובו זכיות remains with that Midah even when he Chas V'sholom sins. Just as we have established that רובו זכיות and רובו עונות are not meant to be a quantitative figure, but it is a Midas Hanefesh, the same applies to the Beinoni. The Beinoni is not one whose merits and sins are equal, but rather his Midas Hanefesh, his soul, has not yet developed an affinity for good or evil. The Beinoni's status will not change if he performs a few Mitzvos or a few Aveiros. What he must do is turn his Midas Hanefesh to good. While the Gemara says that if the Beinoni is Zoche, he will be sealed for life, the Rambam comes to explain how one can be "Zoche." To this the Rambam says that he must do Teshuva. If during these holy days of Aseres Yemei Teshuva, he does a true heartfelt Teshuva, and thus causing his Midas Hanefesh to become a good one – to be one of רובו זכיות, he will then immediately be written and sealed into the book of life. (פחד יצחק)

ויתן להם משה לפני ג' – "And he (Moshe Rabbeinu) gave to the B'nei Gad, the B'nei Reuven, and to 'Chatzi' of the Shevet of Menashe, the son of Yosef." The explanation of the word, "ולחצי" means "a part" of the Shevet of Menashe, and does not mean half of the Shevet. We also see in Melachim where it says the word, "חצי" and does not mean a literal

"half," rather it means a part. Melachim 16:21 אז יחלק העם ישראל לחצי, חצי העם היה אחרי תבני בן – "At that time the people of Yisroel became split into two parts, part of the people followed Tivni, the son of Ginas, and the other part followed Omri." (See Radak and Metzudos Dovid there in Melachim who also explain that it was two "parts" of Klal Yisroel.) (רמב"ן)

Now we can understand why we have, and are truly fortunate to have, an Aseres Yemei Teshuva, days of Teshuva so that the Beinonim are written for life. The term Chatzi, does not mean, half, rather it means a part. If one is part Zechuyos and part sins, his Midas Hanefesh is not clearly defined. Hence, he is called a Beinoni. Unfortunately, this actually applies to many, as they have not been clearly defined that they are true רובו זכיות. The Rambam is telling us that in order for the Beinoni to achieve life, he must do Teshuva. He must work on himself to make his Midas Hanefesh one of רובו זכיות. The Gemara in Kiddushin 40b says that before every act, one must see himself as if he is exactly half Mitzvos and half sins; if he does a Mitzvah, he will tilt the scale for good; and if not, he will Chas V'sholom tilt the scale for bad. This does not mean that the person's actual status is fifty-fifty, rather, it is giving us a way how to change our Midas Hanefesh to become a Tzaddik. If one always sees a scale in front of him that is exactly equal, and if he does one Mitzvah it will be a Zechus for himself and the entire world, then there is a better chance he will perform that Mitzvah. The performance of that one Mitzvah will not make him a Tzaddik, but if he really thinks like that all of the time, he will be constantly performing Mitzvos, and that will make his Midas Hanefesh become a Tzaddik. Beinonim, the Gemara says that if they are Zoche, they are written for life, not sealed – because it is only the Tzaddikim who are sealed, who are actually written in the book of Tzaddikim which is automatically life. Those who are Beinonim, they remain in the book of Beinonim, and only due to the great Chesed of Hakodosh Boruch Hu, if they are Zoche they receive life. A Teshuva – a regret for the past is not enough. We must do something tangible to solidify our Teshuva, to change our Midas Hanefesh. It is proper for one to make a Kabbalah, that he will make a best effort to follow through on throughout the year. But what we learn from Kayin, is that we must seek to do something to help remind us that we must seek to do the Rotzon Hashem at all times. May we be Zoche to be written into the book of like, and to make our Midas Hanefesh to be רובו זכיות that we become true Tzaddikim and servants of Hashem – and to have a גמר חתימה טובה.

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

PARSHAS VAYEILACH

SPEAK AND TWEAK

In the *parsha* (Devarim 31,7) Moshe said to Yehoshua be strong because you will come together with the nation to the land that Hashem swore to your fathers. Rashi brings the *gemarah* in Sanhedrin 8, Rav Yochanan explained that Moshe said to Yehoshua that you will go with the people referring to the Elders of the generations and you will take advice from them. Here we see how necessary it is to ask advice before making an important decision even if one is a great leader like Yehoshua. As the *passuk* says in Mishlei 12,15 שומע לעצה חכם if one hears advice from another he is considered wise. In Pirkei Avos, Rabbe Yehoshua Ben Perachya says קנה לך חבר and the Rabbeinu Yona comments that one of three reasons why one should acquire a friend is in order to receive from him advice as *Shlomo Hamelech* writes (Mishlei 15,22) וברבות יועצים תקום.

In the *sefer* Imrei Baruch he expands this attribute of seeking advice with a novel concept. The purpose of reaching out to others for advice is not only because they might be able to arrive at a solution or insight that you were unable to discover. The mere fact of **seeking** advice will cause one to reach a different conclusion in his thought process concerning the problem or doubt at hand. He brings a proof from *Chazal* from the sudden death of Nadav and Avihu. The *passuk* says איש מהתו Nadav and Avihu the sons of Aharon took their own pans in order to bring a strange fire in the *Mishkan*. The *Medrash* comments that they sinned by the fact that each one took his own pan without first consulting with each other beforehand. Let us try to understand the heavenly prosecution against them for their lack of prior discussion. Why would it be necessary for them to consult with each other concerning this *avodah* when they both individually came to the same conclusion that it was permissible? They were both great *tzaddikim* and unquestionably, they thought about this *avodah* over and over again until they reached their conclusion. How would have discussing it together change their already solidified opinions?

Rav Henoch Leibovitch ztl the Rosh Yeshiva of Chofetz Chaim, answers that from *Chazal* we see that had they consulted with each other they both might have arrived at a reversal of their plans. This is the nature of a person that through the process of verbal discussion one examines his thoughts in a deeper fashion which allows for the truth to emerge. This is what *Chazal* refer to in Pirkei Avos (6,5) that one of the forty eight ways through which the Torah is acquired is דקדוק חברים. We are accustomed to explain this to mean that if I cannot understand a part of the learning, my friend will help me understand it by explaining it to me. However, now we can say that the interpretation of this way is that by the mere fact of discussion with my *chaver* my own thoughts become clearer and I will be able to arrive at the *emes* on my own.

To better explain this experience of increasing one's clarity on an issue by talking about, let us examine the Yiddish word "*einfall*" which literally means a thought that "fell" into one's head. This is an experience that during one's discussing a topic especially words of Torah and *yiras shamayim*, one will find that suddenly an answer to a question or an enhancing thought to the present subject falls into one's brain. Out of the blue it came without any pre thinking or focus on it. The Likutei Maharar (Tinyana 7,6) elaborates on the understanding of such a phenomenon as follows. When one shares Torah with another person at that moment he thereby allows a spiritual space in his brain to accept new intelligence. Since it is Hashem who teaches Torah as we say in Shemoneh Esrai אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה this gift of *daas* to answer a present or previous difficulty was a gift from Hashem and just fell into one's head. With this

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

explanation we can now better understand how by just conversing with another Yid Torah one can merit to come to the emes himself even without being enlightened by the one he converses with.

This concept is alluded to in the *passuk* (Bereishis 10,23) ובני ארם עוץ וחול וגתר ומש. The word עוץ symbolizes עצה advise, the word חול means to begin from the *lashon* תחילה, the word גתר is גת wine press and its letter ר alludes to the ראש head, the word מש means to move away. The *passuk* is hinting that when one begins to seek an advice or solution to a question or uncertainty by initiating the conversation with first relating his issue, during this very process his head suddenly becomes a wine press which is a filter to keep back the sediments and only allow the inner juice to flow out. This *einfa* brings one to a greater inner clarity than before, and removes his question and uncertainty.

In the case of Nadav and Avihu, the Medrash clearly states that had they both began conversing their opinions with each other, they would have arrived at the truth and reversed their opinions which would have spared them from death. This episode according to the Medrash is alluded to in the *passuk* (Mishlei 4,22) חיים הם למוציאיהם ולכל בשרו מרפא. This teaches that one must learn Torah out loud. However, according to our explanation we can interpret the message to mean, that when learning Torah one should converse the *inyan* or question with a *chavrusah* for that will bring life to him.

Etymologically this teaching is found in the very word **converse** which means to talk and have a conversation. It also means arriving at the opposite of what was said or thought before. This demonstrates that by speaking it over, one can arrive at a truth that could be the exact converse of what he thought or spoken up until now.

This is a very important insight when it comes to relationships between friends and spouses. Even if one becomes upset by observing a behavior or attitude in his friend or spouse, or he feels that the reprimand he received was unwarranted and not fair, he should not respond by suppressing his hurt, but rather be transparent and discuss it with them. The mere discussion of your opinion alone can make you understand theirs much better even before they initiate their side of reasoning. By doing so, in this fashion one can walk away peacefully with a deeper understanding of their truth and without damaging and hurting feelings. By holding in one's feelings one just worsens the situation and makes a greater separation in the relationship. This lack of communication causes שנאת חנם hatred for no reason a *middah* which destroyed the *Bais Hamikdash*. It is the power of conversing that brings a person to the *emes*. One's built up agitation was חנם for naught and for no reason since it could have been avoided by sharing one's thoughts with the person with whom you are upset.

This idea is hinted in the *passuk* ורפאותיו בורא ניב שפתים שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' (Yeshayah 59, 19) through the creation of the lips that speak one can make peace with the distant relationships and the close ones. For through speaking and communicating to another individual, one can be relieved from his searching for the answer to his pressing question. One can also be healed from his hurt, which came about through a misunderstanding, misjudgment or from being previously in a bad mood. The main objective is **LEARN TO SPEAK AND THEN TWEAK WITH A NEW CLARITY.**

GUT SHABBOS * GMAR CHASIMAH TOVA

RAV BRAZIL

MENTION THIS AD FOR
10% OFF
 YOUR FIRST ORDER*
*RESTRICTIONS APPLY

WE ARE YOUR
ONE-STOP-SHOP
 TO MARKETING SUCCESS

WE ARE A ONE-STOP ADDRESS FOR ALL YOUR MARKETING, GRAPHIC DESIGN, PRINTING & MAILING NEEDS.

We take care of all details from start to finish - under one roof.

MARKETING

DESIGN

PRINT

MAIL

פנינים חסידות ברסלב

כְּשֶׁפָּרָז לְמוֹהַרְנֵי תָּהּ, שֶׁהָרַב קִבְּאַרְדֵיטְשׁוֹב אָמַר, שֶׁבְּלִיל כָּל-יְדֵי, הָיִינוּ בְּלִיל יוֹם כְּפֹר וְנִכְלֵת יְרָאָה אֲיָסָה בְּכָל הָעוֹלָם, עַד שֶׁאֶפְסָה הַדְּגִים לְבָבָיִם רֹעְדִים מִפְּחַד, הִכְטִיר עַל זֶה וְאָמַר: "אִם כֵּן, בָּקָה כָּבֵד צְרִיכִים לָרַעַד, כְּשֶׁאֵין רֹעְדִים". (שיש"ק ב-תקנח)

פַּעַם בְּתִפְלַת נְעִילָה שֶׁל יוֹם כְּפֹר בָּעַת שֶׁאָמַר מוֹהַרְנֵי תָּהּ אֶת הַתְּיָבוֹת "לִמְנוֹן וְנִחְדֵל מְעוֹשֶׁק דְּיֵינוּ" אָמַר בְּשֶׁאֵנָה גְדוֹלָה, וְלֵאמֹר הִתְפַּלֵּה אָמַר לוֹ רַבְנֵי "אֵין הַדְּבָר קָשֶׁה כָּל כָּף", כִּי כִּפִּי צִעְקָתוֹ הָיָה וְנָרָה שֶׁאֵין תְּקוּהָ לְשׁוֹב מְעוֹשֶׁק דְּיֵינוּ וְכִּי רַבְנֵי בָּבֶל (שם ב-תרצ)

אָמַר מוֹהַרְנֵי תָּהּ: "עֵינֵינוּ רַבְנֵי הוּא רֹאשׁ-הַשְּׁנָה, וְהָעֵינֵינוּ שֶׁלֵּי הוּא יוֹם-כְּפֹר", וְכִי מִצְוֵנוּ, שֶׁנִּסְטֵנוּ וְנָבְאוּ אֵלָיו עַל יוֹם-כְּפֹר אֹלָם לֹא רָעַשׁ וְאִכְרָסוּם. (שם ב-תרסב)

יוֹם עוֹד יוֹם, שְׁעָה אַחַר שְׁעָה, לְחֹזֵק וְלֵאמֹץ בְּנֵנוּ בְּאַהֲבָתוֹ וְיִרְאָתוֹ, בְּאַהֲבַת אִמָּתוֹ, אֲהַבָּה עֲלֵיהֶם שֶׁאֵין וְהַכְרִיז רַבְנֵנוּ בְּקוֹל גְּדוֹל "אֵין יִאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלל", כִּי אֵין סִפְקָא שֶׁאֶפְסֵר לְמַצּוֹא אֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ שֶׁאַבְדָּה, וְכַמוֹ שֶׁרִמְזָנוּ הַכְּתוּבִים וּבְקִשְׁתָּם מִשָּׁם אֶת ה' אֱלֹהֵינוּ וְנִצְרָאָתָהּ כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ, רֵאשִׁי תְּבוֹת בֵּית מֶלֶךְ, וְתֵן לְחֶקֶם וְיִחְכַּם עוֹד.

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט בישיבת "חוט של ח סד" מנהל רוחני ב"ק ההלכה"

קו ההלכה הספרדי: 3030*

וכדו' להוריד את הכאב. דכיון שנחלש כל גופו נכלל בגדר חולה שאין בו סכנה ורשאי לקחת את התרופה. על פי השלחן ערוך סי' שכח, וכ"פ בשמירת שבת כהלכתה (פרק ל"ד אות ג') והגר"נ קרליץ (חוט שני סי' ס"ק סד אות יא עמ' קסה) לעניין צום כיפור למי שסובל מסחרחורות או כאבי ראש חזקים.

כל תרופה שאפשר לטלה על ידי פתילה (נר), בודאי עדיף, וההיתר בלבוש דרך הפה הוא דווקא כאשר אין דרך אחרת. ע"י באגרות משה (חלק ד' סי' קכא) ובנשמת אברהם (סי' תר"ב סק"ז עמ' תשכג).

כל ההיתר ליטול גלולות הוא דווקא כאשר אין להם טעם ערב, אמנם אם הוא חולה שאין בו סכנה הזקוק לקחת תרופות שיש להם טעם ערב, עליו לערער דבר מר עד שלא ירגיש המתקנות שבהם.

אחר סיום תפילת נעילה מתפללין תפילת ערבית של חול ואומר אתה חוננתנו בחון הדעת, ואין להאריך בתפילת ערבית לפי שיש אנשים חלשים ונשים מעוברות ומניקות שהתענית קשה להם הרבה, ומכל מקום אין להתפלל בחטיפה ובמרוצה. (מטה אשר סי' תרכ"א אות ב')

צריך להוסיף מחול על הקודש דהיינו שימתינו מעט אחר צאת הכוכבים ותוך זמן זה יש איסור אכילה, רחיצה, סיכה, ונעילת הסנדל.

גן הדעת חידושים לפרשת שבוע

שלוש פעמים בפרשה החותמות את השנה מדיגשה התורה את חשיבות ההתחזקות. פעם ראשונה כהוראה לכלל ישראל, שלא לפחד בעניין ירושת הארץ "חֲזָקוּ וְאִמְצוּ אֶל תִּירְאוּ וְאַל תִּעַרְצוּ". פעם שנייה אומר המאציל למושה "צוֹ אֶת יְהוָה וְחֲזָקוּהָ וְאִמְצוּהָ כִּי הוּא יַעֲבֹר לְפָנֵינוּ הַעַם הַזֶּה". פעם שלישית אומר משה ליהושע "חֲזָק וְאִמְצָךְ כִּי אֶתְּהַבֵּא אֶת הַעַם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ".

צמד מילים אלו חוזר כמה וכמה פעמים בתנ"ך, והמלבי"ם בפרושו לכתוב "חֲזָקוּ וְאִמְצוּ לְבַבְכֶם" מבא, שהאימוץ הוא התמדת החזק, כלומר, אחרי שאדם מקבל על עצמו להתחזק, עליו לשמור על ההתחזקות בהתמדה, כי התמדה קשורה במאמץ. זהו, חזקו ואמצו, שתמידו ותבאמוצו ללכת עם ההתחזקות, אל תתנו לשום גורם להסיח דעתכם מההתחזקות, ולא תפחדו משום גורם המחליש אותה. ובעניין זה אומר רבנו בכמה לשונות, והכלל אהובי אהי, חזק ואמץ מאד, ואחוז עצמך בכל הכחות לשאר קיים בעבודתך... ומי שלבו חזק, אינו מתיירא משום דבר, ורץ לתוך קשרי המלחמה, ומתגבר על ידי חזקו ואמוצו לבו...וכל החומות המונעות את האדם מלהגיע אל האוצר של יראת שמים הם רק אחיזת עיניים, ובאמת אין שום חומה כלל, והעיקר לב חזק ואמוץ. וכן לעניין ההתבודדות השתמש רבנו בלשון זו ואמר שאפילו כשאין יכולין לדבר כלל, אפילו כשמודרין בהתבודדות רק דיבור אחד, גם כן טוב מאד, ואפילו אם אינו יכול לדבר

רק דבור אחד, יהיה חזק בדעתו, וידבר אותו הדבור כמה וכמה פעמים בלי שעור וערך, ואפילו אם יבלה כמה וכמה ימים בדבור זה לבד גם זה טוב, ויהיה חזק ואמוץ, וירבה לדבר אותו הדבור פעמים אין מספר, עד שירחם עליו השם יתברך ויפתח פיו, ויוכל לפרש שיחתו, ורק על ידי זה זוכין לנצח המלחמה אם יהיה חזק ואמוץ מאד תמיד להעתיך ולהתפלל ולהתחנן לפני השם יתברך תמיד, יהיה איך שיהיה, אז בודאי יצא המלחמה. והכל הולך אחר החיתום, לכן חותמות התורה את השנה במילים חזקו ואמצו, לעורר אותנו להתאמץ בהתחזקות בחודש הרחמים והסליחות. זה גם הטעם שהמזמור המלואה את כל חודש אלול חותם בפסוק קָוָה אֶל ה' חֲזָק וְאִמְצָךְ לְבָבְךָ וְקוּמָה אֶל ה', להזכירנו על הקויו השלם, שנשכיל למתוח קו צריך וישר בינו לבין מושא תקוותנו, ויגדל הקו ויתרחב וישפיע בכל תחומי חיינו, כי כל עוד בלבב כניסה יש בחייה של התחזקות, התקווה מוכשיכה לפעם ולהקרין חיים תקווה והתחזקות לנפש.

זהו שאומרים גם בתפילת ראש השנה "אשרי איש שלא ישכחך וכן אדם יתאמץ בך" שצריכים להתאמצות והתחזקות גדולה בראש השנה ובכל השנה, כי כמו שהכל הולך אחר החיתום כך הכל הולך אחר ההתחלה, ונעוץ סופן בתחילתן, לכן צריכים להתחדש בהתחזקות בכל פעם מחדש, כדי שההתחלה תהיה טובה וכל ההמשך יהיה מבוסס על אותה התחלה טובה של התחזקות מאומצת,

שו"ת של חסד ע"י בית הוראה-חוט של חסד

דינים הנוגעים לקראת יום כיפור ולמוצאי יום הכיפורים

- א. מצוה להרבות באכילה ושתייה בערב יום הכיפורים, וכן דרשו חז"ל (גמרא ברכות דף ח' ו"ה ט), ועיניתם את נפשותיכם בתשעה לחודש בערב, וכי בתשעה לחודש מתענים והלא בעשירי מתענים, אלא לומר שכל האוכל ושותה בתשעה מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי. (שלחן ערוך סי' תרד סי' א'; ומשני"ב שם סק"א). ואסור להתענות אפי' תענית חלום ביום זה. (רס"א שם, עיני משני"ב סק"א).
- ב. עיקר מצות האכילה והשתייה היא ביום של ערב יום הכיפורים ולא בלילה שלפניו. יד אפרים (סי' תרד) והגר"א (סוף סי' תרד) יביע אומר (חלק א' או"ח סי' לו אות ב').
- ג. אף הנשים חייבות במצוות אכילה ושתייה בערב יום הכיפורים. שו"ת כתב סופר (סי' קיב) ובגין החיים (סי' תר"ד סק"ה) חזון עובדיה (עמ' רלג).
- ד. לכתחילה צריך לקבוע בערב יום הכיפורים לפחות סעודה אחת על הפת, לקיים בה מצות אכילה בערב יום הכיפורים, כי לדעת כמה פוסקים יש חיוב כן הדין לאכול פת. מאירי (ביצה ט"ו ע"ב) הראב"ה (ח"ב סי' תקסג עמ' רפד), ומשבילי הלקט (סי' עש). אמנם מודברי הפוסקים מוסמך שאינו חיוב. מנחת חינוך (מצוה שיש סק"ט) שו"ת מנחת אהרן (ח"א סי' מ"ט) שבט הלי (חלק ד' סי' טן נד אות ב').
- ה. יש לאדם למעט קצת מלימודו כדי שירבה באכילה ושתייה (שו"ע שם סי' א'), וכל שכן שצריך למעט ממלאכתו בכדי להרבות באכילה ושתייה, והעושה מלאכה בערב יום הכיפורים אינו רואה סימן ברכה מאותה מלאכה לעולם. ספר אורחות חיים (הלכות ערב יום הכיפורים אות ב' דף קג ע"ב).
- ו. בערב יום הכיפורים אין לאכול אלא מאכלים קלים הנוחים להתעכל, כדי שלא יהא שבוע ביותר ומתגאה כשמתפלל. (שלחן ערוך סוף סי' תרח).
- ז. לפני תחילת הצום יש לנקות האוכל הנשאר בין השיניים, שלא יבוא לבלועו בצום, כמ"ש הרב בן איש חי (פרשת צו אות ח') לענין חמץ בפסח וה"ה לעניינו, ועי' עוד בחקר הלכה (ח"ב אות ח' ס"ק כו) ובשיכיל עבדי (ח"ה חא"ח סי' נ) ובשו"ת שמתנתא עמיקתא (סי' ק"ז).
- ח. מותר לקחת גלולות שאין להם טעם טוב ביום הכיפורים (כמון ללא מים כמו שיבאר להלן אי"ה) כשיש צורך בכך, אפי' לאדם שאינו חולה, וכגון הצורך לקחת תרופה להמשך טיפול. קובץ תשובות (חלק א' סי' מ' אות ב') והגר"נ קרליץ שליט"א (ח"ד עמ' קנ"ג עמ' ר').
- ט. הסובל מכאבי ראש חזקים במשך הצום ומחמתו נחלש כל גופו רשאי לבלוע אקמול

מאמר ראש הישיבה -המשך-

ואת החשיבות המרכזית של ההנגה של עם ישראל ניתן לראות בפרשת השבוע שלנו. בפרשה הקודמת משה רבינו מתחיל את הפְּרָדָה מעם ישראל במעמד גדול שבו כולם היו ניצבים לפניו והוא מזהיר אותם ללכת בדרך התורה. בפרשיות הבאות הוא נותן להם תוכחה קשה מאוד בדרך של שירה ומסיים בברכה לכל השבטים ומסתלק לבית עולמו.

לכאורה יש כאן מעמד מסודר של פְּרָדָה: שיחה אחרונה, מסר לשינון לשנים הבאות, וברכת פְּרָדָה - מה חסר כאן? חסר כאן העיקר: חסרה החוליה שבלעדיה לא יהיה קיום לשום דבר.

החוליה החסרה היא המנהיג הבא! אם יהיה מנהיג - יש קיום לכלל, אבל אם חלילה תהיה עדת ישראל כצאן אשר אין להם רועה, לא יעזרו שיחות, ולא יעזרו אימונים, ולא יועילו ברכות.

לכן בפרשה שלנו, פרשת וילך, חשוב למשה להציג ולהציב בפני כל עם ישראל את המנהיג המחליף: "ויקרא משה להיושע ויאמר אליו לעיני כל ישראל חזק ואמץ" וכו'.

ואז משה מזהיר את עם ישראל שאם ילכו עם המנהיג הם יישארו דבקים באמונה, אבל אם חלילה ינטשו את המנהיג - אז יגיעו לעבודה זרה של ממש ויפלו להסתרה שבתוך ההסתרה ולצרות רבות ורעות ר"ל.

זו הסיבה שבגללה משה מבצע את ה"הכרתה" של היושע לעיני כל ישראל ונותן להם את קְצוֹת הַקְּהָל לשמוע את דברי התורה כולם יחד ספי המנהיג לפחות פעם בכמה שנים.

ההסתרה הקשה ביותר

ואכן כתוב בנביא שבני ישראל נשארו נאמנים לאמונה בה' כל ימי היושע וכל ימי הזקנים. ומתי התחילו הבעיות? בימי שפוט השופטים שבהם לא הייתה מנהיגות אחידה ומסודרת ואז כתוב: "בְּיָמֵי הָהֵם אֵין סֵלָף בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הָיֵשֶׁר גְּעִינֵיו יַעֲשֶׂה, וּמָזָה הִגִּיעוּ לְעִבּוּדָה זָרָה וּלְכָל הַצַּרּוֹת. וְאִמּוֹנָם כָּל שׁוֹפֵט שֶׁעָמַד לְיִשְׂרָאֵל שִׁפְרוּ אֶת הַמִּצַּב וְחִזְקוּ אֶת הָעָם בְּשַׁעֲתוֹ, אֲבָל לְאַחַר מוֹת הַשׁוֹפֵט שׁוּב יִרְדּוּ עִם יִשְׂרָאֵל מִהַרְדָּךְ."

כי באמת הכול תלוי במנהיג. בלי מנהיג, אין קיום לעם ישראל. האמונה וכל דרך היהדות תלויות במנהיג. יראת השמים ואהבת ה' והתשובה וכל הדרך הישרה של התורה - הכול תלוי במנהיג. ולעומת זאת ההסתרה הקשה ביותר, והשורש לכל הצרות ולכל הגלויות - זו ההסתרה על המנהיג האמתי. ולכן אם יש לך בקשה אחת, תבקש לדעת מי הוא המנהיג האמתי שינהיג ויוביל אותך בחיים. זו השאלה שצריכה "לְבָעוֹר" בלב של כולנו.

אז מה המסר שיוצא מכאן? המסר הוא שמרגע זה ואילך השאיפה של כל אחד צריכה להיות למצוא את המנהיג האמתי, וצריכים לבקש ולהתחנן על זה הרבה מאוד מאוד. אבל חס וחלילה לא לדבר על רבנים, ולא להיות בבחינת "שפוט השופטים" - דור ששופט את שופטיו. ללמוד בספרים זה חשוב, ורבנים פוסקי הלכות זה חשוב מאוד, אבל זה לא מספיק. אתה וכל אחד מעם ישראל וכולנו יחד - צריכים מנהיג אמתי, ומהר מאוד!

בברכת שבת שלום ומבורך

סיפור לשולחן שבת

הרבי שהאמין למחשבות

להלוייתו הכאובה של כ"ק האדמו"ר רבי שמעון נתן נטע מלעלוב - שנסתלק לבית עולמו בליל יום הכיפורים תש"ע, בדיקו לפני עשר שנים - הגיע יהודי שלא נמנה על קהל חסידיו. לאלו שהכירו את האברך ותמרו מדוע הגיע ללוויה של רבי שקרוב לוודאי שלא ראה אף פעם, סיפר האברך מעשה "קטן" של יהודי גדול.

וכה סיפר:

הזדמנתי פעם לצפת, מקום מגוריו של הרבי, ושהיתי שם שעות ארוכות. הרגשתי רעב חזק ולא ידעתי איפה אפשר לאכול. כסף לקנות אוכל לא היה לי. נזכרתי ששמעתי כי הרבי מלעלוב הוא מכניס אורחים נפלא. לא חשבתי הרבה והחלטתי ללכת אליו.

הגעתי הבית, דפקתי על הדלת, היא נפתחה ובפני עומד הרבי בעצמו כאשר צורתו הקדושה זוהרת כמו פנס מאיר.

באותו רגע הבנתי את הכלל הישן "מחשבות לחוד ומעשים לחוד". התחרטתי מיד על טיפשותי, וכי מה חשבתי - להטריח את

הצדיק הזה? החלטתי לשנות גרסה ולומר לרבי שבאתי לשאול עצה ולבקש ברכה.

הרבי הכניסני במאור פנים הביתה ישב ושוחח עמי כמה דקות ולפתע שאל אותי: "בוודאי אתה רעב, אתה רוצה לאכול?"

"לא", שיקרתי מרוב בושה. "לא באתי לאכול".

הרבי הציע לי שוב לאכול ואני סירבתי. לפתע עזב הרבי את החדר. לא ידעתי להיכן הלך אך לפי הקולות הבנתי שהוא נמצא במטבח. פתאום נכנס הרבי אל הסלון: "אלו סוגי 'מזונות' אהובים עליך יותר - מתוקים או מלוחים?"

מרוב בושה נאחזתי בעקשנות בסירובי - "לא באתי לכאן כדי לאכול".

אבל הרבי ידע את האמת. הוא נכנס שוב למטבח ואחרי זמן יצא ממש עם מגש עמוס, עליו היו כפי הנראה כל סוגי המזונות שהיו בביתו אותה שעה.

כיון שלא עניתי בבירור מה אני מעדיף - הוא הכין לי עוגיות מתוקות ומלוחות ובשפע גדול.

הרבי עמד עלי ולא הסכים לוותר עד ש"ונכנעתי" והתחלתי לאכול. אז נכנס הרבי לחדרו ועסק בענייניו.

אחרי כמה דקות שוב הגיע הרבי: "מה אתה מעדיף לשתות, חם או קר?"

שוב הכחשתי שבאתי לכאן לאכול או לשתות.

הרבי, שלא קיבל ממוני תשובה ברורה מה אני מעדיף, נכנס למטבח ואחרי כמה דקות בא אלי עם מגש נוסף ועליו מונחים כמה סוגי משקאות, קפה חם וכמה סוגי שתייה קרה. חייך לעומתי בטוב לב ועזבני לנפשי. כדי שארגיש נוח בזמן האוכל ולא אתבייש.

י ש ב ת י

והיטבתי את לבי. תוכי פנימה בירכתי את הרבי הטוב והמסורתי שהאמין יותר למחשבותי ולא למילים שאסרתי בבושתי. עוד אני יושב ואוכל גדול ולוגם מהסושה להנאתי, שוב מגיע הרבי והפעם בידו

ערכת ספרים חסידיים 'נועם אלימלך' וכדומה. תמהתי מה הפעם, והרבי אמר לי בחיוך ובנעימה חצי מתנצלת: "אני רואה שאתה יהודי חסידי ובוודאי יערב לך האוכל תוך כדי עיון בספרים חסידיים".

ושוב עזב את החדר וחזר לחדרו ללימודיו כשהוא משאיר אותי עם מגון המאכלים והמשקאות והספרים החסידיים. יצאתי משם שבע רוחנית וגשמית ומלא מחשבות על הצדיק המופלא שהבין אותי כל כך טוב ואכפת לו, לא רק שאוכל ואשתה אלא שהדבר יעשה גם במיטב התנאים.

שלוש פעמים יצא מחדרו ומסדרי לימודו כדי לדאוג לי!

כאשר שמעתי כעת על הסתלקותו הכתאומית, לא יכולתי שלא לבוא להלווייתו, למרות שראיתי רק פעם אחת...

(מתוך הספר "הרבי הקדוש מלעלוב" מאת הרב יאיר וינטקוויץ שיצא לאור זה עתה)

**המתנה השבועית
נרית לברית
מבית "ארטי"**

הצטרף עכשיו
02-5308000

**בלעדי למפיצי עלון
"חוט של חסד"
ולמנויים חדשים**

שלום הבית שלי

הרב שלום ארוש שליט"א

הסדרה לשלום הבית
052-2240696

אם גם לכם "בגן השלום" ו-"הכמות נשים"
שינה את החיים
שתפו אותנו: als308000@gmail.com

אש זרה

אחת מהבעיות הקשות של הדור היא האינטרנט, המכשירים הפסולים ודומיהם, שמכניסים את כל הלכלוך של העולם אל תוך הבית. כאן מתבטא בכל עוצמתו הצורך בהגנה של האשה כחומה בצורה על בעלה ועל כל בני ביתה. ראשית, נקדים לבאר, עד כמה מסוכן להזיק מכשירים אלו של היצר הרע בבית, כדי שהנשים תהיינה גיבורות וחזקות, שלא ירמה אותן היצר הרע להכניס אינטרנט הביתה, ולא תהיינה הן הסיבה והגורם לנפילה הנוראה הזו. כל אשה צריכה לדעת, שמכת הדור זה וחולי הנפש הגדול ביותר זה הנפילה בתוך תאוות הניאוף, ועיקר הניאוף הוא בעיניים. לאדם שיש אינטרנט ללא הסימה בבית, רב הסיכויים הם, שהוא יגלוש ויראה את כל הגיהנום שיש שם לראות. האשה לא תוכל להבין לעולם את היצר הרע הזה, היא לא תוכל להאמין שגם החסיד והצדיק ביותר יכול ליפול למקומות האלו, הרבה פעמים אני שומע מנשים:

הוא הרסני עוד יותר). גבר כזה מאבד את כל החיות שלו, לכן שאלתי את אותו אברך: נכון שקשה לך לפתוח ספר? אמר לי: נכון. קשה לי לפתוח את הסידור, זה כבד עלי כמו להרים טרקטור... אם כן - אמרתי לו - איך יהיה לכם שלום בית, לאיזה שלום בית אתם מצפה? ופרנסה? איזו פרנסה תהיה לך אם אתה מסתכל במקומות אסורים? רק על זה דיברתי אתו, שזו ציפייה את השטן הזה מהבית. והנה, אותו אברך מספר לי, שזה רצונה של אשתו שיהיה בבית אינטרנט, בשביל הילדים, כדי להעסיק אותם, להראות להם סרטים וכד'! וזו ממש אשה טיפשה. לא זו האשה שעליה נאמר "הכמות נשים בנתה ביתה", אלא זו ממש האשה שכתוב עליה: "ואיילת בידה תהרסנו..."

הנשים צריכות להתעורר ולהבין את הסכנה שבדבר, כי להן אין התאווה הזו כמו שיש לגברים. לכן, בכל מחיר לא ישאירו דברים כאלה בבית. זה המסר שהקדמנו כאן, שכל אשה שרוצה לחיות חיים טובים ומתוקנים, ולבנות את עצמה ואת ביתה, שאלו החיים היפים שלה, שתראה להרחיק את הנגעים הרעים האלו מן הבית. הן את האינטרנט המסוכן, והן את המכשירים הפסולים. בעל שופל לאינטרנט, או סתם לבזבז את ימיו מול מסך המחשב או הסמארטפון, רק אשתו יכולה להציל אותו - בהכמה ובטוב טעם. שתדע אמנם, שהיא חייבת להיות חזקה בדעתה,

כי אם היא לא תציל אותו, הבית שלה ייהרס כליל ח"ו, כי האינטרנט הוא הדבר הנורא שהורס הרבה בתים בישראל. אבל גם כאן, כמו במקרים שכבר הזכרנו, היא צריכה את חכמת הנשים כדי להשפיע על בעלה בצורה הנכונה. לכן תברר עם בעלה והאם הוא מודע לכך שהאינטרנט זה הגיהנום שלו, ואם כן, שתהיה תקיפה בדעתה להוציא את האינטרנט מהבית, ותבטיח לבעלה שהיא תמצא לו תעסוקה מעניינת עד שייגמל מההרגל הרע הזה.

כי כל הרגל רע, אפשר להיגמל ממנו, אם רק רוצים ועובדים בצורה הנכונה. הדרך לעבוד על גמילה מהרגלים רעים היא גם על פי שלשת השלבים שלמדנו במאמרים בשבועות האחרונים, שהאדם עצמו ילך לפי השלבים הללו, דהיינו שיעשה התבודדות, ובתחילה יברר לעצמו מה האמת, ויישב דעתו שהדבר הזה והזה הוא רע ומוזיק וכו', ואחר כך יתפלל ויבקש מה' שיעזרו לו וייתן לו כח לצאת מההרגל הרע הזה. את ההתבודדות הזו יעשה בכל יום, יזכיר לעצמו כל יום עד כמה ההרגל הזה מזיק לו, ויבקש עצות איך לבודד את עצמו ולהרחיק את עצמו מניסיון.

ובכל יום שהוא זוכה שלא ללכת אחר מנהגו הרע, וידה על זה לקדש ברוך הוא, שהנה עבר עליו יום "נקי", וימשיך להתפלל ולבקש מה', שיזכור תמיד שהדבר הזה הוא רע, ולא יפתה ללכת אחר תאוותו. ועל ידי תכנית גמילה זו, אפשר לצאת מכל הרגל רע ולהתחיל לחיות חיים של אמת ושמחה.

לאורם נלך

הילולא דצדיקיא

רבי עקיבא היה נער בעת פרוץ המרד הגדול של בר כוכבא. מעט מאוד ידוע על תחילת דרכו, מעבר לשמו של אביו - יוסף, והעובדה שהאב היה גר או צאצא של גרים. לאחר סטירתו של אביו, התגלגל להיות רועה צאנו של העשירי-כלבא שבוע, אביה של רחל, לימים אשתו.

רחל ראתה את אצילות מידותיו והסכימה להנשא לו בתנאי שייקל ללמוד תורה. אביה של רחל הדיר אותה מנכסיו והם התגוררו במחסן תבן בעוני רב. חז"ל מתארים את קשיי הפנסיה בהם היה נתון תוך לימוד התורה: "בכל יום יום היה מביא חבילה של עצים, הציג מוכר ומתפרנס וחציה מתקשט בה. עמדו עליו שכני ואמרו לו עקיבא אבדתנו בעשן מוכר אותן לנו ולול שמן בדמיהן ושנה לאור הנה, אמר להם הרבה סיפוקים אני מסתפק בהן, אחד שאני שונה בהן ואחד שאני מתחמם כנגדן, ואחד שאני יכול לישן עליהם." רבי עקיבא יצא באישור אשתו הצדקנית 24 שנים ללימוד תורה, ובהם זכה ל24000 תלמידיו. לאחר 24 שנים חזר אל עירו בכבוד גדול, והכריז לכל כי "שלי ושלכם שלה הוא" כוונתו על אשתו הצדקנית, רחל. כששמע זאת חמיו חזר משבועתו והשיבו לשולחנו בכבוד.

אבות דרבי נתן מזכיר כי לרבי עקיבא היו בנים ובנות, אחד מביניהם הוא רבי יהושע בן קרחה ועוד שני בנים שנפטרו בחייו. רבותיו המובהקים של רבי עקיבא היו רבי אליעזר

התנא הקדוש

רבי עקיבא ע"ה

"תשרי"

בן הורקנוס ורבי יהושע בן חנניה תלמידיו של רבן יוחנן בן זכאי ומראשי הסנהדרין. משני רבותיו אלו, רבי עקיבא דבק והתקשר במיוחד לרבי יהושע. מסמו אף למד משה מורכבה. הוא גם למד אצל רבי טרפון ונעשה לו תלמיד חבר, ואף למד ושימש את נחום איש גמזו, ממנו למד מידות טובות וכן את דרישת התורה בריבוי. וכמו שהיה רגיל לומר "גם זו לטובה", היה רבי עקיבא אומר: "כל דעביד רחמנא לטב עביד".

היו לו 5 תלמידים חשובים מוסרי תורתו, רבי מאיר, רבי יהודה, רבי יוסי, רבי שמעון בר יוחאי, ורבי אלעזר בן שמעון. וזאת לאחר שנפטרו 24,000 תלמידיו במגפה על שלא נהגו כבוד זה בזה. רבי עקיבא זכה להערצה כחכם וסמכות תורנית. היה מרבה לדייק בשינויי לשון בתורה ולהדגיש מזה הלכות, ובגמרא מסופר כי היה "קושר כתרים לאותיות תורה" ואפילו משה רבנו, לאחר שראה אותו במראה נבואי התפעל ממנו ושמר "אדם כזה בעולמך ואתה נותן תורה על ידי?".

בר-הפלוגתא שלו היה רבי ישמעאל, לו מיחסים את הגישה ש"דיברה תורה בלשון בני אדם". רבי עקיבא טען לעומתו שיש להתעמק בכל תג ותג בתורה, שכן אין ולו אות אחת מיותרת בתורה. רבי עקיבא מוזכר בתלמוד הבבלי כ-1,500 פעמים. נחשב לסמל למסירות נפש על התורה. נהרג על קידוש השם כאחד מעשרת הרוגי מלכות.

סלי מזון חגי תשרי | תש"פ
שעל ידי מוסדות "חוט של חסד"

כל תרומה שלך

=

סל למשפחה

למעלה מ-1,000 נפשות
מחכות רק לכם!

02-5308000

סיפורי תודה אמרת תודה ונושעת

התודה שהולידה ישועה

אני מקבל מכתבים מכל מיני מקומות בארץ, בחו"ל, גם מגויסים. קיבלתי מכתב שיש לו מסר חשוב מאוד: להלן המכתב:

שלום, אני גרה בטוונטו, קנדה. גדלתי בבית חרדי והתחנתי מיד בסיים הלמודים בגיל עשרים. קיבלתי דירה וזדור קולא, אחר מספר שנים קצאתי את עצמי עם שלשה ילדים ועבדתי מסדרת. הייתי בטוחה שאני האדם הכי טוב וקצלח בעולם, הכל מסוני ובזאתי וזלזלתי מאד באנשים. עד שלבעלי פרצה סחלה בגוף שפגעו גם בנפשי. נכנסו לתקופה של טפולים ארפים ומתישים. בעת משבר זכיתי לקבל שיחת טלפון מחברת ילדות שהתחננה עם תלמיד של הרב ארוש, ולאחר שספרתי לה בבכי על הקשיים עם בעלי, הבושות והאשפוז בבית חולים לחולי נפש, היא אמרה לי ש"הרב שלום ארוש לא מסכים לדבר על הפחדים של התודה: תגיד תודה ותושע". אמרתי לה: "על מה להגיד תודה? על הגיהנום? על סיטי הלילה? על זה שאני לא יוצאת מהבית?" היא אמרה לי: "כן. תגיד תודה על הקשיים והכל לך טוב". התחלתי להגיד תודה: "תודה לך ה' על היסורים, תודה שפלנוי שלח אותנו למטפל טוב, תודה ה' שהפנתה סאקאקמת... תוך

עד כאן המכתב.

לאנשים שבאים אלי עם צרות ויסורים, אני כל פעם אומר שוב ושוב: "אתה רואה שזה צרות, אני אומר לך שזה ישועות", ומה ישועות? זו אמונה. האם יש ישועה יותר גדולה מזה?

אמרת תודה ונושעת
052-2240696

ילדון הידודן

בין הפותרים יגרלו מתנות

במשך שבוע ימים - בימים הנוראים, מצום עד אום - ארבע הפטרות קוראים. לכול מכה משותף ונושא אחד, מהו, ומה בכל אחת מחדש ומיוחד?

תשובה פרתת כי תבוא: אצל ישראל מחשבה טובה מצרפה למעשה (אמנם מחשבה רעה אינה כמעשה), אצל האומות אפילו המחשבה רעה כמעשה (מקור - רש"י כ"ה):

ד"ה ארמי אבדו. הזוכה: יוסף מרטון, רכסיים.

פטרונות לשלוח למייל | פקס:

al5308000@gmail.com | 02-5812252

חיזוקית-

אלול | אני לודי

מה שהיה היה, מסתכלים הלאה וקדימה

(א.ב. של החיים)

לקבלת מסרים מחזקים: 052-6672221

רוצה גם לזכות בהגרלה?
גם אתה יכול!

שלח לנו סיפור תודה ותיכנס להגרלה

al5308000@gmail.com

מתנה ושמה תודה
052-2240696

ילדים אומרים תודה סיפור בהמשכים לילדים

מסיבת ראש חודש

(פרק ב)

עכשו לכלכם?

השלחן כבר היה ערוך. כלם ישבו בסלון.

"איפה הפיצה?" שאל אחי הגדול.

התחלתי לגמגם.

"אמממ... אני לא יודע. באתי לחנות, ופתאום אני מגלה שהשטר איננו."

"מה?! אבדת את הכסף???", תקפה אותי מיד אחותי, "איזה ילד חסר אחריות אתה, עכשו בגללך אין לנו פיצה."

"אוף", אמר אחי הקטן, "אני רעב. אין לי כבר כח לחכות. כל כך רציתי פיצה."

הרגשתי מבוכה גדולה. עכשו כלם כועסים עלי. "מה תגיד אמא? היא בטח תהיה מאכזבת". ולמרות שלא רציתי לבכות, דמעות התחילו לבצבץ בעיני.

לפתע התערב אחי הגדול: "במקום לכתע ולהאשים את יוסי, אני מציע משהו

התחלתי לגמגם למיקי המוכה: "אהה... אנני לא יודעעע... כנראאאה נפל השטר בדדך. חכה, אני ארוץ לחפש ואולי אמצא אותו..."

יצאתי מחנות הפיצה וחרתי על עקבותי. חפשתי בכל הדרך עד הבית, אך לא מצאתי בשום מקום את הכסף. "אוי ואבוי", אמרתי לעצמי, "מישהו בטח מצא את הכסף ולקח אותו לעצמו. הרי לפי הדיון זו אבדה ששיכת למוצא, כי אין בה סימנים. מה אעשה? כל המשפחה מחכה שאחזור עם הפיצה..." הייתי ממש אובד עצות.

כמה ילדים שחקו בחוץ. נגשתי אליהם ושאלתי: "ראיתם כן שטר של כסף?", אך אף אחד לא ראה שום דבר.

חפשתי גם בחדר המדרגות. הבטתי בכל מדרגה ומדרגה, והכסף לא נמצא. נכנסתי בהסוס רב אל הבית. מה אגיד

אחר. הרי אבא מלמד אותנו שתמיד צריך להגיד תודה, על הדברים הטובים וגם על הדברים הפחות טובים. בואו נודה עכשו כלנו מכל הלב ונגיד תודה לה, שקכה ה' רוצה, שלא תהיה לנו פיצה."

כלם הסתכלו על אחי הגדול, ושאלו: "מה עושים?"

"בואו נעשה משחק", הציע אחי. "משחק התודה."

ישבנו סביב השלחן, וכל אחד היה צריך למצא סבה מדוע צריך להודות על זה שהכסף הלך לאבד.

המשך בשבוע הבא

חינוך באהבה הרב יצחק אבוחצירא

לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

בדיחות הדעת

לפני יום הכיפורים, שואל הרב בדרשתו את הנוכחים: "מי כאן מוכן לסלוח לאויבים שלו?" כל הנוכחים מרימים את ידהם, למעט מוישה הזקן. "מוישה", שואל הרב, "האם לא תהיה מוכן לסלוח לאויביך?" "אין לי אויבים", משיב מוישה. "בן כמה אתה?" שואל הרב. "בן 100", משיב מוישה. "תוכל לגלות לנו מה צריך לעשות כדי להגיע לגיל 100 בלי כל אויבים?"

"לא צריך לעשות כלום", משיב מוישה, "פשוט להאריך ימים יותר מהאויבים שלי..."

הילדים יהיו מחונכים.

העיקר סבלנות

אם בדקנו את עצמנו ואנחנו מחונכים, היחסים עם בן הזוג בכבוד הדדי ודרך ארץ והבית מתנהל כשורה. בד"כ בעיות הילדים שואפות לאפס וגם את הבעיות הקטנות שישנם (זכרים) מה כבר הוא עשה? צריך לקחת הכול בפרופורציה, אפשר לפתור ע"י מעקב, בדיקה לעומק הבעיה, הכנת טבלה לקידום ו...הרבה סבלנות ותפילות. כאשר נבין שהילד מתנהג כך כי הוא פשוט "לא מודרך" ננסה ביחד איתו לעבוד על הבעיה תוך כדי שיתוף פעולה מלא מצידו (שיוכל להיות רק אם נעבוד בסבלנות תוך שמירה על כבודו) בשיטת "עשה זאת בעצמך" שניתן לו לשפוט מצבים של ילדים אחרים, בזמן שבעצם אנחנו מספרים לו על עצמו. הוא יבין את המסר (גם מבלי לומר לו "אתה האישי" כפי שאמר הנביא לדוד המלך במשל כבשת-הרש) הוא יפנים, עד כמה גם הוא מתנהג לפעמים שלא בדרך ארץ. טבלת ההתנהגות תלמד אותו שהוא נמצא במעקב, כרסים שונים ועידוד רב על כל הצלחה אפילו קטנה, יעודדו אותו להמשיך ולהתקדם ובע"ה עם הרבה תפילות נראה הצלחה גדולה.

חום ואהבה או חום גבוה פרק יב'

במשך השיחה התפרץ אחד לדברי השני תוך שהוא סותר את דבריו, חולק עליו ומשם לא נותן לו אפשרות לסיים את דבריו. הרב שהבין עם מי יש לו עסק, שאל אותם בכונה שאלות מעט מכשילות עד שהחלו מריבות, צעקות והאשמות הדדיות-מי אשם במצב של הילד. האב טען: שהאם פינתה את הילד יותר מדי, לכן הוא כזה. האם טענה: שהאב התנהג עם הילד בקשיחות ולכן הוא כזה, בקיצור "חגיגה" כל אחד מבני הזוג האשים את השני במצב. לאחר חצי שעה של שיחה (ומריבות) הוציא הרב פנקס טלפונים מכיסו ואמר להורים: "הבנתי בדיוק מה הבעיה עם הילד, תרשמו בבקשה את מספר הטלפון הזה, תפגשו עם האישי, תיישמו את החלטותיו ואני בטוח שכל הבעיה תפטר לבד". האימא מיד שאלה: "של מי המספר הזה?" הרב ענה: "של יועץ נישואין".

הורים יקרים, הילד קיבל "התקפת פינוק" הוא צורח ומשתולל על הרצפה, כועס ומסרב להירגע, מה עושים?! השבוע בע"ה נמשך בהכונה.

אולי תפסיק לצעוק

מו"ר הרב שלום ארוש שליט"א אומר, שבד"כ כאשר נשים לב טוב ונחקרו את התנהגות הילד, נשים לב לתופעה מעניינת והיא- שהילד מחקה אותנו. כן, הוא מתנהג כמעט כמונו!!!

לא מזמן, סיפרו לי שאימא אחת אמרה לבן שלה בן השבע "אולי תפסיק לצעוק כשאתה מדבר. כל השנים כבר התעוררו מהצעקות שלך" הילד ענה לה "אם זה לא טוב לצעוק, אז למה את כל הזמן צועקת?!" ולכן העיקר תלוי בדוגמה אישית ובעבודה שלנו. להקניית ערכים חיוביים, מידות טובות, אורך רוח, סבלנות ועוד מידות טובות וישרות-שהם הבסיס של היהדות.

ההקניית מידות אלו אצל הילדים מתחילה ב-דוגמה אישית שלנו ההורים.

יועץ נישואין

מספרים, שפעם באו זוג הורים ליעוץ אצל רב מפורסם, מומחה גדול בחינוך ילדים לקבל הדרכה ועצה מה לעשות עם הילד הגדול שלהם ש"כל הזמן צועק, מתקוטט ומתווכח בבית על כל דבר". הרב שמע את טענותיהם והחל לשאול אותם שאלות על התנהגות הילד במצבים מסוימים ומדוע לדעתם הוא מתנהג בצורה כזו?

התפוח לא נופל רחוק מהעץ

הסיפור הזה הוא לא בדיחה הוא פשוט מציאות. נבדוק טוב את עצמנו ואת הסובבים אותנו ונשים לב לתופעה מיוחדת. במשפחות שההורים מחונכים, יש ביניהם שלום בית וכבוד הדדי- גם הילדים כאלו. וההפך להיפך. ידוע ומפורסם ש"התפוח לא נופל רחוק מהעץ" יולד שרואה את הוריו צועקים יתקשה מאוד להיות ילד שקט ועדין, כי זה מה שהוא ראה ולמד מהם. ולכן הורים יקרים! אין לנו ברירה אם אנחנו רוצים ילדים מחונכים אנחנו חייבים להיות כאלו. וכאשר אנחנו נוהגים בע"ה מחונכים, גם

התודה זה מתנה גדולה לחיים זה בריאות הנפש

נפלאות התודה
ספר חדש מאת הרב ארוש שליט"א
052-2240696

בס"ד | בר"ה פדיון נפש ע"י הרב שלום ארוש המליץ שלך ליום כיפור

לפני שיהיה
מאוחר

02-5308000

פרשת וילך | שבת שובה

בס"ד ב"ה

חוט של חסד

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"
רח' שמואל הנביא 13 | ת.ד. 50226
טל: 02-5812210 | פקס: 02-5812252
לכניות בנושא העלון: al5308000@gmail.com

נחשבת כצוואה של רבי נחמן.

זהו ברור שרבי נחמן ידע שכאשר הוא יסתלק מן העולם בעיית המנהיגות תהיה קשה הרבה יותר, ולכן הוא הכין את התלמידים שלו לדורות שיידעו שכולם חייבים מנהיג אמתי.

לאחר פטירתו של רבי נחמן היא תלמידו רבי נתן המנהיג הבלתי מעורער, לאחר מכן כבר נפרדו התלמידים לקבוצות והתחילו מחלוקות, והיום אין מי שינהיג את כלל החסידים, ובכל פעם שומעים על שיבושים חדשים בדרכו הנפלאה של רבינו הקדוש, שכל אחד מעקם את הדברים ככל העולה על רוחו.

החיפוש הנכון

ולכן בימינו שרואים כל כך הרבה בלבולים ומחלוקות בדרכו של רבינו, חייבים לקיים את הצוואה של רבינו ביתר שאת ולהתפלל ולהתחנן להתקרב למדריך ומנהיג אמתי בדרכו של רבי נחמן שקיבל מזקני ברסלב את הדרך הישרה והמקובלת.

אבל רבינו לא אמר לחפש את הצדיק על ידי "שיחות חברים" שבהן אומרים דעות על רבנים. זה לא שיחות חברים, אלא שיחות רוצחים. מי אתה ומי החבר שלך שתחליטו ותקבעו איך אדם יכול לדעת משהו על אדם אחר וכל שכן על רבנים? את כל הברורים שלך תעשה רק בתפילה לה' שיאיר לך ויכוון אותך ויקרב אותך לצדיק אמתי.

הדיבורים שאנשים מדברים על רבנים לא יקרב אותם לעולם לצדיקים, זה רק ירחיק אותם ר"ל ובמקום לזכות לכל המעלות שאפשר לזכות על ידי קרבת הצדיקים, נשלים בעוון החמור של לשון הרע ומתרחקים מהצדיקים בתכלית הריחוק.

וצריכים להתחזק בזה ביותר בערב יום הכיפורים, כי אלה דברים הנוגעים לבין אדם לחברו שעליהם יום הכיפורים אינו מכסה.

החוליה המרכזית

המשך בעמוד 3

גיליון 641
ו' תשרי תשע"ט

ר"ת	כניסה	יציאה	ר"ת
ירושלים	17:46	18:56	19:36
תל אביב	18:03	18:57	19:32
חיפה	18:01	18:57	19:30
באר שבע	18:03	18:57	19:32

מאמר ראש הישיבה

המשאלה היחידה

הוא המוציא והוא המביא.

כמעט לכל אחד יש בכיס שפע של "מידע" ויש לו "הדרכה" איך להגיע לכל מקום, ועוד - אבל לאן זה מביא אותך באמת? האם זה מוקדם אותך? האם זה המנהיג שיוביל אותך לשליחותך ולתיקונך? האם זה המנהיג שיוביל אותך לאמונה שלימה ולהצלחה אמיתית בתיקון הנפש, בעבודת המידות, בחיי שלום ואושר? ממש ממש לא.

אבל אם היה לך מנהיג אמתי - אז באמת היית מסודר. גם אז יש לך הרבה עבודה, והרבה עבודה לשמוע למנהיג וללכת על פי הדרכתו - אבל כשיש מנהיג אז הכיוון ברור, הדרך סלולה, אין בלבולים ואין מקום לטעויות וסודיות בהשקפה.

הצוואה של רבי נחמן

ולמרות שזה דבר פשוט וברור לכל בר דעת, ראה רבי נחמן לנוכח להדגיש את זה בשיחה האחרונה שלו לתלמידיו שבה הוא מדגיש: "צריכין לחפש ולבקש מאוד אחרי מנהיג אמתי להתקרב אליו".

רבי נחמן מסביר את התועלת העצומה ואומר שכל תיקון האמונה וכל ההשקפה הנכונה על המציאות תלויים בהתקרבות למנהיג אמתי, ולכן הוא חוזר ואפילו מתחנן: "באמת צריכין לחפש ולבקש מאוד מאוד אחר מנהיג אמתי כזה, וצריך לבקש מאוד מהשם יתברך שיזכה להתקרב למנהיג אמתי, כדי שיזכה לאמונה אמיתית בשלמות".

רבי נחמן ידע שהוא עומד להסתלק, הוא השאיר לנו את המילים האלה כצוואה לדורות, ואכן כל השיחה הזאת המובאת בספר ליקוטי מוה"ר"ן,

בקשה אחת בלבד

אם היו כוונים אלך משמיים נותנים לך אפשרות לבקש רק בקשה אחת: תבקש עצה אחת באיזה תחום שאתה רוצה, ומובטח לך שתקבל את העצה השלימה והמדויקת ביותר לפי שורש נשמתך - מה היית מבקש?

כשאתה עומד לענות על שאלה כזאת אתה צריך להיות חכם מאוד. אתה חייב למצוא תחום שישפיע לך על תחומים רבים ככל האפשר ולבקש עצה שורשית שתיתן את המענה לשאלות ולספקות רבים ככל האפשר, והעיקר הוא שתבחר את התחום הקריטי ביותר לתפקיד העיקרי שלך בעולם.

זו שאלה חשובה מאוד, כי היא מגדירה לך את כל הכיוון בחיים. האלה: מה אתה מחפש? מה אתה צומד לחפש? מה יכול לעזור לך למצוא את כל מה שאתה מחפש?

התשובה החותכת

אבל התשובה על השאלה הזאת היא לא כל כך קשה. היא ברורה וחותכת. התשובה היא שצריכים לבקש משמיים להתקרב למנהיג אמתי!

כשיש לך מנהיג אמתי - תהיה לך עצה והדרכה שלימה ומדויקת בכל תחומי החיים, ובעיקר בתחום העיקרי שהוא תכלית החיים.

הצורך הזה כל כך נואש ובפרט בדורנו, עד שכל אחד צריך "מנהיג" קטן בכיס שלו, והוא מנה אליו ומתייעץ איתו בכל שאלה. הוא המוליך הוא המנהיג,

מה יכול לעזור לך למצוא את כל מה שאתה מחפש?

הכנסים של הרב שלום ארוש שליט"א לשבוע הקרוב

חולון

יום ה',
י"א תשרי (פ"ח/מ"ח)
בית כנסת ע"ש חללי צה"ל
המעפילים פינת המצודה
בשעה 21:30

גן יבנה

יום ב',
ח' תשרי (פ"ח/מ"ז)
בית כנסת "נאות אשכול"
יהודה עמיחי 10
בשעה 20:30

הרצליה

יום א',
ז' תשרי (פ"ח/מ"ט)
בית כנסת "אמור ליעקב"
סמ' מורי אברהם עפרי 37
בשעה 20:30

לזכות רפואה שלמה:

מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה ואברהם יהודה בן שרה רבקה

למעלה. וזהו שאמרו: "הוי דן את כל האדם לכף זכות" - על ידי ההסתכלות כלפי שורש נשמתו למעלה, יוכל לדון כל אדם לכף זכות, כי לשם אין הפגם מגיע כלל.

ובזה יובן מאמרם (שם פ"ד מ"ג): "אל תהי בז לכל אדם" - אפילו אם האדם חטא למטה, אל תהי בז לכל כולו, שהרי יש חלק אחד למעלה הנקרא "כל אדם" אשר לשם אין הפגם מגיע, לכן אל תהי בז "לכל אדם" דייקא. וזהו שאמרו ג"כ (פ"ד מ"א): "איזהו חכם הלומד מכל אדם" - "כל אדם" דייקא, שצריך ללמוד ולקבל שפע משורש נשמתו למעלה לעבוד את ה', כדברי המגיד ממעזריטש זי"ע, שתי חצאי צורות שיהא נכספות זו לזו, אשר זהו ענין נשמה יתירה שהאדם מקבל בשבת, כלומר תוספת שפע משורש נשמתו למעלה.

מעתה יאירו עינינו להבין הטעם שהמליצה שבת קודש על אדם הראשון לקבלו בתשובה, והצילה אותו בכך ממיתה ומעונש גיהנם, כי מאחר שבשבת מתגלה העולם הנקרא "כל ישראל", ששם הוא שורש כל הנשמות שלא נפגמו בחטא עץ הדעת, לכן המליצה השבת על אדם הראשון כי הן אמת שחטא ופגם בחלק הנשמה שבעולם הזה, אולם מאחר ששורש נשמתו בעולם הנקרא "כל ישראל" הוא עדיין בתכלית השלימות, לכן ראוי לקבלו בתשובה כי עדיין יש לו תיקון לחדש את נשמתו מהשורש שלא נפגם.

על פי האמור נשכיל להבין מה שאמרו חכמינו ז"ל (יומא פו.): "גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד". על פי המבואר בזוהר הקדוש (פרשת צו טו.): "כל הנשמות גזורות מתחת כסא הכבוד". נמצא כי שורש הנשמות נמצא בעולם של כסא הכבוד, לכן כאשר אדם רוצה לתקן את אשר פגם בנפש למטה בתשובה, עולה התשובה עד שורש נשמתו מתחת כסא הכבוד, כדי שיקבל משם אור בהיר בלי שום פגם לתקן את אשר פגם למטה.

"לעיני כל ישראל חזק ואמץ"

חשבתי דרכי לפרש בזה גם כן מה שכתוב בפרשתנו (דברים לא-ז): "ויקרא משה ליהושע ויאמר אליו לעיני כל ישראל חזק ואמץ, כי אתה תבוא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע ה' לאבותם לתת להם ואתה תנחילנה אותם". ודקדקו המפרשים על הלשון: "ויאמר אליו לעיני כל ישראל", שהרי הדיבור מתייחס לחוש השמיעה ולא לחוש הראיה, ואם כן היה יותר מדוקדק לומר: "ויאמר אליו לאזני כל ישראל חזק ואמץ".

לפי האמור יש לומר, כי כאשר מסר משה רבינו את שבט ההנהגה ליהושע תלמידו הנאמן, לימד אותו דעת איך לאהוב את ישראל ולהמשיך להם רחמים וחסדים, אפילו כשאין הם בתכלית השלימות, על ידי שיסתכל כלפי מעלה בעולם שכולו טוב הנקרא "כל ישראל" שורש נשמות כלל ישראל, אשר אין שום פגם מגיע לשם, וממילא על ידי הסתכלות זו יוכל להמשיך להם השפעות טובות.

וזהו הפירוש: "ויקרא משה ליהושע ויאמר אליו [לימד אותו דרך הנהגה], לעיני כל ישראל [שיסתכל בעיניו לעולם הנקרא "כל ישראל", ועל ידי זה] חזק ואמץ [תוכל להתחזק ולהתאמץ אפילו במצב שאין ישראל בתכלית השלימות, ומפרש הטעם למה דוקא לך יהושע אני מצוה דבר זה], כי אתה תבוא את העם הזה אל הארץ", ומאחר שאתה תהיה מנהיג ישראל, לכן עליך לדעת איך מסתכלים על כלל ישראל.

יומתק לפרש בזה מאמר המשנה (אבות פ"א מ"ו): "הוי דן את כל האדם לכף זכות". דקדקו לומר "כל האדם" דייקא שהוא שורש נשמתו הנמצא למעלה, כי כמו ששורש נשמות כלל ישראל הנמצא למעלה נקרא "כל ישראל", כך שורש נשמת האדם הפרטי הנמצא למעלה נקרא "כל האדם" שהוא שלימות כל האדם בשורשו

לפי האמור הכוונה בזה, כי על ידי שאדם מקדש את חלק הנשמה שלמטה בששת ימי החול בעסק התורה וקיום המצוות, הרי הוא גורם בכך שחלק הנשמה למעלה שהוא בעולם הנקרא "כל ישראל", משתוקק להאיר ולהתחבר עם חלק הנשמה שלמטה, ולפי גודל עבודתו בקודש בימי החול כך הוא זוכה לקבל נשמת יתרה גדולה בשבת.

מעתה יאירו עינינו להבין פירוש הכתוב: "וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל". הכוונה בזה שהרי פסוק זה נאמר ביום פטירתו, כמו שאמר להם בפתח דבריו: "בן מאה ועשרים שנה אנכי היום". והנה ידוע כי משה רבינו נפטר בשבת קודש בזמן המנחה, ומטעם זה נהגו לומר צידוק הדין: "צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת", כמו שכתבו התוספות (מנחות ל. ד"ה מכאן): "מה שנוהגין לומר צידוק הדין בשבת במנחה, פירש רב שר שלום גאון על שנפטר משה רבינו באותה שעה".

וכן מבואר בזוהר הקדוש (פרשת תרומה קנו.) שנהגו לומר ג' פסוקים של צידוק הדין במנחה לשבת כנגד שלשה צדיקים שנסתלקו בשבת: "תִּלְתָּא אֵינוֹן דְּאִסְתְּלָקוּ מֵעֲלָמָא בְּהַאי זְמַנָּא, וְכִלְהוּ פְּלִילִין בְּמִשְׁהָ. חַד מִשְׁהָ נְבִיאָה מְהִימְנָא עֲלָאָה, וְחַד יוֹסֵף צְדִיקָא, וְחַד דָּוִד מְלָכָא. בְּגִינֵי פְּךָ תִּלְתָּ צְדוּקֵי דְיָנִי הֲכָא".

הנה כי כן זהו פירוש הכתוב: "וילך משה", כי תחת מה שדיבר עד הנה לפני כל ישראל למטה בעולם הזה, הנה ביום פטירתו בשבת קודש הלך למעלה, כדי לדבר אל שורש נשמות ישראל בעולם הנקרא "כל ישראל", כמו שפירש ה"עבודת ישראל" רמז הכתוב: "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי" וזהו שכתוב: "וילך משה", ומפרש ואומר להיכן הלך, "וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל", שנתעלה למעלה לדבר אל שורש הנשמות בעולם הנקרא "כל ישראל"

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו לרפואה השלימה של האשה החשובה מרת לאה בת זירג'ני שתחי'

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

"אלה הדברים", הוא רמז על שמירת שבת שלא לעשות בהם ל"ט מלאכות, כמו שדרשו בגמרא (שבת ע.ו) מה שכתוב במצות שבת (שמות לה-א): "אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם". ומפרש בגמרא על פירוש רש"י: אל"ה בגימטריא ל"ו, "דברים" בלשון רבים הם שנים, אות ה' של "הדברים" לרבות עוד אחד הרי ל"ט מלאכות. ומה שכתוב: "אל כל ישראל" הוא רמז על עצה הב' שיקשר עצמו עם כללות ישראל, ועל ידי זה יזכה להתדבק עם העולם הנקרא "כל ישראל", שכל ישראל הם שם בתכלית השלימות.

הנה מה טוב ומה נעים לקשר את שתי העצות של ה"נועם אלימלך", על פי מה שמצינו דבר נפלא בדברי תלמידו המגיד הקדוש מקו'ניץ זי"ע בספר "אור ישראל" על תיקוני זוהר (דף לו. ד"ה אלן אינו מאיר מתנו) שמפרש מה שאנו אומרים בתפלות השבת: "וינוחו בו [בהם] כל ישראל", כי בשבת קודש מתגלה העולם הנקרא "כל ישראל", שכלל ישראל הם שם בתכלית השלימות.

נמצא לפי זה כי שתי העצות של ה"נועם אלימלך", עצה ראשונה להיכלל בתוך כל ישראל כדי לעלות לעולם "כל ישראל", ועצה שניה לשמור שבת כהלכתה, שתי העצות עולות בקנה אחד כפתור ופרח, כי על ידי שמירת שבת זוכים להתקשר עם העולם הנקרא "כל ישראל" בבחינת: "וינוחו בו כל ישראל", שאין שם שום פגם.

נשמה יתרה בשבת מהשורש של "כל ישראל"

על פי האמור יפתח לנו פתח להבין מה שאמרו חכמינו ז"ל (ביצה טז.) כי בשבת קודש מקבל איש ישראל נשמה יתירה, וצריך ביאור מהיכן באה הנשמה היתירה בשבת. לפי האמור יש לומר הביאור בזה, כי מאחר שבכל שבת מאיר הקב"ה את העולם הנקרא "כל ישראל", שעל כך אנו אומרים: "וינוחו בו כל ישראל", לכן משורש הנשמות "כל ישראל" מאיר הקב"ה לכל אחד מישראל את הנשמה יתירה שלא נפגמה בשום חטא.

יומתק להבין בזה מה שמבואר ב"שער הכונות" לרבינו האריז"ל (ענין ויהי נועם דף סא טור ב) שצריך לעשות הכנה בששת ימי המעשה כדי לקבל נשמה יתירה בשבת. וזהו בכלל מצות עשה (שמות כ-ח): "זכור את יום השבת לקדשו", כמו שכתב הרמב"ן שזכור בכל ששת ימי המעשה לעשות הכנה לקראת שבת.

הרבי ר' אלימלך זי"ע: בעולם הנקרא "כל ישראל", שורש נשמות ישראל הוא בתכלית השלימות

לפני מצוה אומרים: "בשם כל ישראל", כדי לעלות לעולם הנקרא "כל ישראל" ששם כל אחד הוא בשלימות

"כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא", בעולם הנקרא "כל ישראל" כל אחד מישראל הוא צדיק גמור

המגיד מקו'ניץ זי"ע: "וינוחו בו כל ישראל", בשבת מתגלה עולם "כל ישראל" שאין הפגם מגיע לשם

הנקרא "כל ישראל". ואם נדייק בדברי ה"נועם אלימלך" שכתב בתוך דבריו: "כי כללות ישראל הם צדיקים כמו שכתוב ועמך כולם צדיקים", הרי מבואר שפסוק זה: "ועמך כולם צדיקים", קאי על העולם הנקרא "כל ישראל" שהוא שורש נשמות ישראל.

מעתה יש לומר שזהו פירוש המשנה: "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא", כלומר בעולם הנקרא "כל ישראל" שהוא שורש נשמות ישראל, שם בעולם ההוא כל אחד מישראל יש לו חלק לעולם הבא, שהרי הפגם של החטא אינו מגיע כלל לשורש הנשמה. ומביא ראיה לכך שנאמר: "ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ", כל אחד מישראל הוא בבחינת צדיק שראוי לקחת חבל בירושת ארץ ישראל לעתיד לבא, מצד חלק הנשמה שלמעלה בעולם הנקרא "כל ישראל".

אך לפי זה יאמר האדם, מה לי להתאמץ לקדש את חלק הנשמה אשר למטה בתוך הגוף, הלא בכל אופן שורש הנשמה אשר בשמים נשאר בשלימות. לכן מפרש הקב"ה ואומר כי מה ששורש הנשמה מתוקן הוא "נצר מטעי מעשה ידי להתפאר", שכך ברא הקב"ה את הנשמה טהורה בלי שום פגם, ואין לאדם שום חלק בזה, אלא חובת האדם היא להשתדל לתקן גם החלק אשר למטה בארץ.

בשבת מתגלה עולם "כל ישראל"

נחזור לדברי ה"נועם אלימלך" שמביא עצה נוספת, איך לטהר עצמו מכל עון ופגם לפני קיום המצוה, על ידי שיקיים מצות שמירת שבת כהלכתה, כמו ששינינו בגמרא (שבת קח.ו): "כל המשמר שבת כהלכתה אפילו עובד עבודה זרה כדור של אנוש מוחלין לו". לפי זה מפרש ה"נועם אלימלך" כי ב' עצות הללו רמוזות בפסוק: "אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל".

ולא יחטא], ואם כן האיך יכול לעשות איזה דבר קדושה באברינו, כיון שנעשה בהם איזה עבירה חלילה ונפגם אותו האבר, ואיך יכול להשרות עליו קדושת העובדא ההיא.

אך שהתיקון לזה הוא במה שכולל עצמו עם כללות ישראל, כי יש עולם הנקרא 'כל ישראל' והעולם ההוא שלם בלי שום פגם, כי כללות ישראל הם צדיקים כמו שכתוב ועמך כולם צדיקים, ואם כן אף שהפרטים חוטאים לפעמים, אבל הכללות הם תמיד קיימים בקדושתם ואין שטן ואין פגע רע בהם חלילה, ותמיד צורתם חקוקה למעלה והוא הנקרא בספרי קודש אדם קדמון, ושם אין שליטה לחטא כלל, והאדם מקשר עצמו שם בהתכללות ההיא, ואז אותו האבר נקשר בכללות ונתקן בקדושה עליונה, ואז יכול לעשות המצוה או העובדא ההוא".

לפי האמור נראה לפרש כוונתו, כי היות שכל הנשמות למטה הן רק ענפים משורש כל הנשמות שנשאר למעלה, לכן על ידי שהאדם למטה מכוון לפני קיום המצוה, להתקשר ולהתכלל עם שורש נשמות כל ישראל בעולם הנקרא "כל ישראל" שאין שם שום פגם, הרי הוא זוכה לקיים המצוה בתכלית השלימות.

"כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא"

על פי דבריו הקדושים יומתק להבין מאמר המשנה (סנהדרין ז.ז) שנוהגים להקדים לפני פרקי אבות: "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר". ודקדקו המפרשים, איך אמרו: "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא", הלא ישנם רשעים גמורים שבגודל רשעותם אין להם חלק לעולם הבא.

אך לפי המבואר יש לומר הכוונה בזה על שורש הנשמה שנשאר תמיד למעלה בעולם

**יערות דבש: שבת הראשונה היתה "שבת תשובה",
שהמליצה לפני הקב"ה על אדם הראשון לקבלו בתשובה
המגיד מקוֹז'ניץ זי"ע: כשהצדיק רוצה להוכיח את ישראל,
הוא מדבר קודם לשורש נשמתם בשמים,
"האזינו השמים" - שורש הנשמות שבשמים,
ואחר כך: "ותשמע הארץ" ענפי הנשמות שלמטה
מצות התשובה היא לשוב אל השורש ששם אין הפגם מגיע
ולשאוב כח להתחדש כקטן שנוולד**

ישראל אשר בשמים לא נפגם כלל על ידי החטא, לכן כשרואה הצדיק שאינו יכול לומר דברי תוכחה לחלק הנשמה אשר למטה בארץ, מחמת גודל הפגם והטמטום שנתטמטם לב האדם על ידי החטאים העוונות והפשעים: "עצה היעוצה על ידי שידבר מוסר אל שורש נשמתם אשר אין לקליפה אחיזה שם".

כלומר שהצדיק אומר דברי תוכחה לשורש נשמתו שבשמים שלא נפגם כלל על ידי החטא, ועל ידי זה משפיע ומאיר שורש הנשמה שבשמים לענף הנשמה אשר מתלבש למטה בארץ בתוך הגוף. וזהו שאמר משה רבינו שהיה לו כח זה: "האזינו השמים ואדברה", אותו חלק אשר בשמים שלא נפגם האזינו ואדברה, ועל ידי זה: "ותשמע הארץ אמרי פי", שגם החלק אשר בארץ ישמע אמרי פי.

בעולם הנקרא "כל ישראל" הכל בתכלית השלימות

כאשר נתבונן נראה כי על הקדמה נפלאה זו התכוון ב"נועם אלימלך" (פרשת דברים ד"ה עוד בפסוק), שמבאר מקרא קודש (דברים א-א): "אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל", כי בפסוק זה רמז לנו משה רבינו שתי עצות נפלאות איך לבוא אל אמינית עבודת השם: א) על ידי אחדות והתכללות בתוך כלל ישראל, שאז זוכים להתעלות לעולם נשגב שנקרא "כל ישראל" שאין שם שום פגם, ב) על ידי שמירת שבת כהלכתה שאז מתקנים כל העוונות. הנה הדברים בלשון קדשו:

"אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל כו'. יש לבאר שנרמז בכאן עצה לעם ה' איך יתנהגו לבוא אל אמינית עבודת השם ברוך הוא, כי הטעם למה שאנו אומרים קודם כל עבודתנו ותפילתנו לשם יחוד כו' בשם כל ישראל, והכוונה היות (קהלת ז-ב) שאין צדיק בארץ [אשר יעשה טוב

האדם נשאר למעלה בשמים ואינו יורד כלל למטה, ומה שיורד למטה בארץ להתלבש בתוך הגוף הוא רק חלק קטן מאור הנשמה, וכאשר האדם זוכה לקדש את חלק הנשמה שבתוך הגוף על ידי עסק התורה ועבודת ה', אזי מתקשרים שני חלקי הנשמה, ועל ידי זה מאיר שורש הנשמה שלמעלה הארה גדולה ועצומה לאותו חלק שלמטה, כדי שיוכל האדם להתגבר על יצרו ולהתעלות עוד בהשגות התורה ובעבודת ה'.

רעיון קדוש זה למדנו מדברי ה"אגרא דכלה" (פרשת בהעלותך), שהביא בשם המגיד הקדוש הרבי ר' דוב בער ממעוזריטש זי"ע שדיבר בקדשו לפרש הפסוק (במדבר י-ב): "עשה לך שתי חצוצרות כסף" - "עשה לך שתי חצאי צורות שיהיו נכספים זה לזה". ומבאר ה"אגרא דכלה" כוונתו כי הנשמה שבאדם כלולה משני חלקים, חלק אחד הוא השורש שנשאר בשמים בקדושתו ואינו יורד כלל למטה, וחלק השני הוא הענף שיורד למטה להתלבש בגוף. והנה שורש הנשמה שבשמים נשאר תמיד בקדושתו, מאחר שאינו נפגם על ידי עוונות של הגוף למטה, ואילו ענף הנשמה שלמטה בתוך הגוף נפגם על ידי עוונות הגוף.

לפי זה אומר ה"אגרא דכלה", כי הן הם "שתי חצוצרות - שתי חצאי צורות", שצריך לעשות השתדלות "כסף" שיהיו נכספים זה לזה, כי כאשר ענף הנשמה שבתוך הגוף תעבוד את ה' ותוסיף קדושה על קדושתה, כי אז יתווקקו שני חלקי הנשמות להאיר זה לזה מאחר ששניהם בקדושתם, אבל אם חלק הנשמה אשר למטה תיפגם על ידי עוונות הגוף, אז נעשה מסך המבדיל בין שני חצאי צורות, כי שורש הנשמה אשר בשמים משתוקקת לעמוד בקדושתה ואינה רוצה להיפגם על ידי עוונות הגוף.

הנה כי כן מבואר היטב דברי ה"עבודת ישראל", כי היות ששורש הנשמה של כל איש

ויש להוסיף תבלין מה שנכלל בדבריו הקדושים, כי לפי זה מה שאמר הקב"ה: "זכור את יום השבת לקדשו", התכוון ללמדנו בזה לזכור בכל שבת, שהשבת המליצה על אדם הראשון להצילו ממיתתו ומעונש הגיהנם, לכן מוטלת עלינו המצוה לקדש את יום השבת בתורה ובעבודה, כי בזכות זה נזכה שהשבת תמליץ טובה גם עלינו כמו שהמליצה על אדם הראשון, שישפיע לנו הקב"ה שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, כמאמר הזוהר הקדוש (פרשת יתרו פח): "כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין".

ימתק להבין בזה מה שמבואר בזוהר הקדוש (פרשת עקב רעג). שהרשעים יש להם מנוחה בשבת מאש הגיהנם, ומפרש בזה הפסוק (שמות לה-ג): "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת", כי גם אש הגיהנם אינה בוערת בשבת. לפי האמור הביאור בזה, כי מאחר שהשבת הראשונה של בריאת העולם המליצה על אדם הראשון להצילו מאש הגיהנם, לכן מאז ייסד הקב"ה מלכו של עולם שאין אש הגיהנם שולטת בשבת.

"וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל"

רחש לבי דבר טוב לבאר הטעם שהמליצה השבת על אדם הראשון לקבלו בתשובה ולהצילו ממיתתו, בהקדם לפרש מה שפתח הכתוב בפרשתנו פרשת וילך (דברים לא-א): "וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל, ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה אנכי היום לא אוכל עוד לצאת ולבוא". ונתייגעו המפרשים לבאר מהו הפירוש "וילך" להיכן הלך, הלא דיבר כל הזמן אל כל ישראל.

חשבתי דרכי לבאר הענין בזה על פי מה שכתב המגיד הקדוש מקוֹז'ניץ זי"ע ב"עבודת ישראל" (פרשת האזינו) לפרש הפסוק (דברים לב-א):

"האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי. כי הצדיק אשר רוצה להחזיר את בני דורו למוטב ומדבר אליהם דברי מוסר תמיד, אך דבריו אין נכנסים בלבם כי לבם לב אבן, מחמת רוב עבירות שעשו ונתחברו ח"ו בקליפה רחמנא ליצלן, עצה היעוצה על ידי שידבר מוסר אל שורש נשמתם אשר אין לקליפה אחיזה שם. וזה האזינו השמים ואדברה, דהיינו אל שורש הנשמות המכונה בשם שמים, וממילא תשמע הארץ אמרי פי, היינו אדם הגשמי".

ונראה להרחיב בביאור דבריו הקדושים על פי מה שמבואר בספרים הקדושים, כי שורש נשמת

הקשר הנפלא בין פרשת וילך לשבת תשובה שבת קודש שמתגלה בה עולם הנקרא "כל ישראל" המליצה על אדם הראשון שיש לו תיקון בתשובה

שנברא בו אדם הראשון המליצה עליו לקבלו בתשובה, ובזכות זה ניצל ממייתה ומעונשו הגינהם כלשון המדרש: "ובשביל השבת ניצל מדינה של גינהם", כך בכל שנה ממליצה השבת שאחרי ראש השנה עלינו לפני הקב"ה שיקבל אותנו בתשובה, ולכן היא נקראת "שבת תשובה", ומיד ביום הכיפורים שאחריה מקבל הקב"ה אותנו בתשובה ומוחל לנו את כל עוונותינו. ויש לומר כי מטעם זה נקרא יום הכיפורים (ויקרא טז-לא): "שבת שבתון", לרמז שהמחילה ביום הכיפורים היא בזכות השבת שלפניו.

"זכור את יום השבת לקדשו" שהמליצה על אדם הראשון להציל

מה נפלאים הם דברי ה"אור החיים" הקדוש פרשת יתרו, שמפרש לפי זה המצוה (שמות כ-ח): "זכור את יום השבת לקדשו". כי בכך מבקש הקב"ה מאתנו שנזכור תמיד את יום השבת, שהמליץ על אדם הראשון [ועל כל הנשמות שהיו כלולות בו כשחטא] להצילו ממות לחיים, הנה הדברים בלשון קדשו:

"גם ירצה על דרך אומרם ז"ל, כי יום ששי שבו נברא אדם הראשון וחטא ויצא חייב בדינו, בא יום שבת ונעשה סניגור לאדם לפני ה', ואמר רבון העולם לא נהרג אדם מעולם וכי אני מתחיל וכו', וניצול אדם, וכשראה אדם כוחה של שבת התחיל לשורר מזמור שיר ליום השבת. לזה אמר ה' 'זכור', פירוש שיוזכור את יום השבת, אשר באמצעותו נתקיים אדם ויוצא חציו, וראוי להחשיבו כי הוא דבר המעמיד לכל איש ישראל ויקדשו. ותמצא כי מי שנעשה לו נס ביום אחד, יהיה היום ההוא מכובד וחשוב בעיניו תמיד מדי שנה בשנה, וזה [לזכור יום השבת] יותר על בחינה זו, שהשבת עצמו הוא המציל, ולזה אמר זכור, להיות הדבר רחוק מששת ימי בראשית".

ט) כי העולם נברא בכ"ה באלול. נמצא לפי זה כי אדם הראשון שנברא ביום ששי לבריאת העולם, נברא בא' בתשרי שהוא ראש השנה.

והנה מבואר במדרש (שם), כי אדם הראשון חטא באותו יום ששי שנברא, ונתגרש בסוף אותו היום מגן עדן, ומיד אחרי שנתגרש עשה תשובה. נמצא לפי זה שעשה תשובה מיד בתחילת ליל שבת, והשבת המליצה עליו לפני הקב"ה לקבלו בתשובה, לכן מאז נקראת שבת זו שאחרי ראש השנה "שבת תשובה". והנה המקור לכך שהשבת המליצה על אדם הראשון לקבלו בתשובה במדרש שוחר טוב (תהלים מזמור צב):

"בערב שבת נברא אדם הראשון, שעה ראשונה עלה במחשבה, שניה נמלך עם מלאכי השרת, שלישית כנס עפרו, ברביעית גבלו, חמישית עשאו גולם, ששית רקמו, שביעית נפח בו נשמה, שמינית העמידו על רגליו, תשיעית צוהו, עשירית חטא, אחת עשרה נידון, שתיים עשרה נתגרש. בא ליתן לו איפופסין [דינו ועונשו], נכנס השבת פינהו משם, והיו מלאכי השרת קוראין לו (שם מט-ג) אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו.

בא יום שבת נעשה לו סניגור, ואמר לפני הקב"ה, רבון העולמים בששת ימי המעשה לא נענש אדם בעולם ובי אתה מתחיל, זו היא קדושתו וזו היא מנוחתו, ובשביל השבת ניצל מדינה של גינהם, כיון שראה אדם כוחה של שבת, בא אדם לומר הימנון לשבת, (שם צב-א) מזמור שיר ליום השבת. אמר לו השבת, לי אתה אומר הימנון, אני ואתה נאמר הימנון להקב"ה שנאמר (שם) טוב להודות לה".

על פי דברי הי"עירות דבש" נשכיל להבין, כי כמו ששבת הראשונה שאחרי ראש השנה

שבת קודש הבאה עלינו לטובה שבין ראש השנה ליום הכיפורים מכונה בדברי הפוסקים "שבת שובה", על שם שקוראים בה את ההפטרה בדברי הנביא (הושע יד-ב): "שובה ישראל עד ה' אלקיך", כמו שכתב ב"בית יוסף" (או"ח סימן תכה ס"ח): "לעולם בשבת שבין ראש השנה ויום הכפורים מפטירין שובה, שהרי הפוסקים קורין לשבת זה שבת שובה".

אולם רבותינו הקדושים גדולי האחרונים מכנים שבת זו גם בתואר "שבת תשובה", כמו שמצינו בספרי גדולי הדרשנים מאורי עולם: "בינה לעתים", "דרושי הצ"ח", "החיד"א בספריו "אהבת דוד" "כסא דוד" "דברים אחדים", ה"בן איש חי" בספרו "בן איש חיל", שדרשו וערכו בספר "דרשות לשבת תשובה". המקור לשם "שבת תשובה" הוא בדברי המהר"ל מפראג שביאר הטעם לכך ב"גבורות השם" (סוף פרק לט):

"השבת שלפני יום הכיפורים נקרא שבת תשובה, וזה כי יום הכיפורים הוא יום התשובה, שהכל שבים אל חזקתם הראשונה, על ידי מחילת הקב"ה שהוא מוחל להם ושבים אל ה' וזה ידוע... ולעתידי לבוא ליום שכולו שבת יהיה הכל שב אל ה' מפחיתות עולם הזה, וזה יהיה בזכות יום הכיפורים שהם שבים עתה אל ה', לכך יזכו לשוב באותו שבת אל ה'. ומפני שכל שבת הוא מעין עולם הבא וזכר לו, לכך השבת שהוא קודם יום הכפורים הוא מעין השבת שיהיה הכל שב אל ה'".

אדם הראשון עשה תשובה ב"שבת תשובה"

נפלאים הם דברי הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל ב"יערות דבש" (חלק א דרוש א), שמבאר הטעם שהשבת בין ראש השנה ליום הכיפורים נקראת "שבת תשובה", על פי המבואר במדרש (ויק"ר כט-

SPONSOR A DVAR TORAH

SPONSOR AN ENTIRE WEEK FOR \$360

Following Daas Torah, Ramapost is sharing the opportunity to sponsor weekly Divrei Torah.

The following publications are read by hundreds of people every Shabbos. Sponsor an individual Dvar Torah or the entire collection, in the zechus of a choleh, l'eiluy nishmas, or for someone in need. A small message can be put on the Dvar Torah of your choice which will be distributed across Monsey and online.

\$180

Ram HaTorah
150 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English & Hebrew)

\$126

Meoros Hatzadikkim
300 WEEKLY*
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits
(English)

\$100 (MONTHLY)

Divrei Chizuk
800 MONTHLY*
R' Gamliel Rabinowitz
(Hebrew)

\$100

Torah Wellsprings
200 WEEKLY*
R' Elimelech Biderman
(English / Yiddish)

\$72

Sicha Hashavua Hitkashrut & Likutay Torah
125 WEEKLY*
(Hebrew / English)

\$54

Oneg Shabbos
50 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English)

\$*

Areivim
400 WEEKLY*
R' Shmuel Gluck
(English)
*CONTACT INFO@

*AMOUNT DISTRIBUTED

בסייד · ו' תשרי תש"פ · 5 אוקטובר 2019 · מאנסי: הדלקת נרות - 6:15 · מוצי"ק - 7:44 (תקופה 72) · ISSUE #051

רס התורה

דברי תורה מודפסים ומופצים על ידי ראמפוסט

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

פרשת **וילך**

שבת שובה

חוט של חסד

שבילי פנחס

דברי תורה
עברית

G'mar Chasima Tova!

MAY YOU BE INSCRIBED IN THE BOOK OF LIFE

▶ THE RAMAPOST TEAM ◀

